

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

HUDEBNÍ FAKULTA

Název studijního programu

Tuba

DIPLOMOVÁ PRÁCE

PŘELOMOVÁ 70. A 80. LÉTA VE HŘE NA TUBU

BcA. Miroslav Patcelt, DiS.

Vedoucí práce : odb. as. Karel Malimánek

Oponent práce: prof. Vladimír Rejlek, Mgr. Jiří Sušický

Datum obhajoby: 7. června 2016

Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, 2016

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

MUSIC AND DANCE FACULTY

Musical Arts

Tuba playing

MASTER'S THESIS

PROGRESS IN PLAYING THE TUBA 70S AND 80S

BcA. Miroslav Patcelt, DiS.

Thesis Advisor : odb. as. Karel Malimánek

Evaluation Committee: prof. Vladimír Rejlek, Mgr. Jiří Sušický

Date to Defend thesis: 7. june 2016

Academic title: MgA.

Prague, 2016

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou/magisterskou/disertační práci na téma

PŘELOMOVÁ 70. A 80. LÉTA VE HŘE NA TUBU

vypracoval(a) samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce, nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

EVIDENČNÍ LIST

Souhlasím s tím, aby moje bakalářská práce byla půjčována k prezenčnímu studiu v Knihovně Akademie múzických umění v Praze.

Praha, dne 12. dubna 2014

.....

podpis studenta

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že ji vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

[illegible]

ABSTRAKT

Tématem této bakalářské práce je Přelomová 70. A 80. léta ve hře na tubu. Práci rozdělují do čtyř kapitol a jejich podkapitol. V první kapitole píšou o významných tubistech 70. A 80. Let. První kapitolu a její podkapitoly považují za stěžejní část této bakalářské práce. Ve druhé kapitole představují nejvýznamnější autory a jejich skladby, které byly pro vývoj hry na tubu velmi důležité. Třetí kapitola je věnována Mezinárodní Tubové Asociaci, která vznikla v této době a pro pokrok ve stylu hry na tubu, byla velmi důležitá. Poslední čtvrtá kapitola je věnována rozhovoru s Jimem Selfem a Pavlem Trnkou.

ABSTRACT

The theme of this thesis is groundbreaking 70s and 80s playing the tuba. The work divided into four chapters and subchapters. In the first chapter I write about major tuba players 70s and 80s. The first chapter and its subchapters consider crucial part of this thesis. The second chapter presents the most important authors and their songs that were to develop playing the tuba very important. The third chapter is devoted to the International Association of tuba, which was created at that time and for progress in the style of playing the tuba, it was very important. The fourth chapter is devoted to an interview with Jim Self and Pavel Trnka.

OBSAH

ABSTRAKT	5
ABSTRACT	6
OBSAH.....	7
ÚVOD	8
1. Významní tubisté a pedagogové 70. a 80. let.....	9
1.1 Arnold Jacobs	9
2.1 Harvey Philips.....	11
3.1 Wiliam John Bell	12
4.1 Roger Bobo	15
5.1 Jim Self.....	15
6.1 Daniel Thomas Perantoni	17
7.1 John Fletcher.....	19
8.1 James Gourlay	20
9.1 John Stevens.....	21
10.1 Melvin Culbertson	23
11.1 Pavel Trnka	26
12.1 Václav Hoza	27
13.1 Alexander Lebedjev	29
2. Nejvýznamnější autoři a skladby pro tubovou generaci 70. A 80. let.....	32
2.1. Ralph Vaughan William	32
2.2. Edward Gregson.....	32
2.3. Anthony Plog	33
2.4. Jiří Pauer	34
2.5. Nejvýznamnější skladby tubového světa	35
3. Tubists Universal Brotherhood Association (T.U.B.A.) později Internacional Tuba Eufonium Association (I.T.E.A.)	40
4. Rozhovory	49
4.1. Rozhovor s Jimem Selfem.....	49
4.2. Rozhovor s Pavlem Trnkou	51
ZÁVĚR	55
LITERATURA A PRAMENY.....	56

ÚVOD

Téma „Přelomová 70. a 80. léta ve hře na Tubu“ jsem si vybral z mnoha důvodů. Jedním z hlavních důvodů bylo, že jsem chtěl vědět víc o autorech a sólových hráčích nejen s Ameriky, díky kterým se na Tubu začalo hrát i učit jinak. Právě autoři především stáli u zrodu nového způsobu hry, a to proto, že začali pro hráče komponovat skladby, které byly naprosto jiné, než to co jsme slyšeli doposud. Proto bych se rád zaměřil i v této práci na skladatele: Johna Stevense, Edwarda Gregsona a mnoho dalších. Zajímalo mě také kdy a hlavně jak se tento nový způsob hry projevil u nás v České republice.

Poprvé jsem se setkal s Jamesem Gourleyem v době studií konzervatoře, díky němuž jsem začal objevovat nové způsoby hry a výuky hry na tubu. Když jsem se později v roce 2010 zúčastnil kurzů vedených právě Melvinem Culbertsonem, naprosto mě nadchly jeho učební metody.

Cílem mé magisterské práce je dozvědět se, co zahraniční hráče vedlo ke změně způsobu hry, a také zvýšit povědomí o tomto tématu u nás v České republice. Byl bych rád, kdyby si mladí a začínající hráči uvědomovali, že ne vždy se hrálo na tubu tak jako dnes a doufám, že jména významných hráčů a autorů nezůstanou zapomenuta.

1. Významní tubisté a pedagogové 70. a 80. let

1.1 Arnold Jacobs

Arnold Jacobs se narodil 11. června 1915 ve Philadelphii. Jeho matka byla klavíristka, jež se stala pro syna velkou inspirací, pro to, aby se začal věnovat hudbě. První nástroj, na který se Arnold začal učit, byla trumpet, poté vyzkoušel pozoun a nakonec si zamiloval tubu. Studovat hru na tubu začal již v patnácti letech na Philadelphia's Curtis Institute natolik úspěšně, že získal stipendium. V roce 1936 na tomto institutu absolvoval a záhy poté, v pouhých jednadvaceti letech, dostal nabídku na místo v Indianapolis Symphony. Bylo to obrovské štěstí, a proto se rozhodl nabídku přijmout. V tomto orchestru strávil dvě sezóny pod taktovkou Fabiena Sevitzkého.¹

Po ukončení angažmá v Indianapolis Symphony nastoupil na místo tubisty v Pittsburgh Symphony, kde působil v letech 1939 až 1944. V roce 1944 dostal nabídku na pozici tubisty v Chicago Symphony Orchestra, kterou přijal a setrval na ní až do odchodu do důchodu v roce 1988. Za dlouhou dobu působení v Chicago Symphony Orchestra mnohokrát vystoupil s tímto orchestrem i jako sólista. Natočil i nejznámější Koncert pro tubu a orchestr od Ralpha Vaughana Williamse pod taktovkou Daniae Barenboie, tehdejšího šéfdirigenta Chicago Symphony Orchestra.² Byl také jedním ze zakládajících členů Chicago Symphony Brass Quintet, mající už od svého založení pověst vynikajícího hudebního tělesa a řadí se mezi nejlepší žesťová kvinteta na světě.

Svou vynikající pověst si vydobyl nejen mistrovskou hrou na tubu, ale především svým pedagogickým uměním. Nezaměřoval se pouze na vyučování hry na tubu, ale věnoval se i ostatním žesťovým nástrojům, dokonce i zpěvu. I když se v žádném případě nedá říct, že byl učitelem zpěvu, jeho výzkum dechových technik zasáhl i do tohoto oboru. Přestože Arnold Jacobs už od dětství trpěl astmatem a sníženou kapacitou plic, nelze říci, že by tato skutečnost pro něj byla prokletím, ale naopak, jak se později ukázalo, spíše požehnáním. Je až neuvěřitelné, že se rozhodl s tímto hendikepem stát profesionálním tubistou, neboť jak dobře víme, zrovna tuba

¹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/jacobs/written/Stewart%20-%20An%20Arnold%20Jacobs%20Biography.pdf>>

² [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Arnold_Jacobs>

má poměrně velké dechové nároky. Byla to právě tato nemoc a nezkrotná touha a láska k tubě, která ho donutila najít si cestu k tomuto nástroji skrze neustálé posilování dechu, což se v pozdější době stalo základem jeho brilantních vyučovacích praktik.³

Jako pedagog zakotvil na Northwestern Univerzity ve státě Illinois, kde vyučoval tubu a spolupracoval se všemi studenty žesťových nástrojů. Za dobu svého působení na této univerzitě získal pověst jednoho z nejlepších a nejvyhledávanějších kantorů na světě. Jeho specializací byly respirační a motorické aplikace na dechové nástroje a zpěv. Vyučoval správné dýchání na univerzitě, ale také velmi často přednášel na klinikách po celém světě. V roce 1977 a 1985 na turné s Chicago Symphony Orchestra v Japonsku přednášel na klinice v Tokiu. V roce 1978 v Chicagské Michael Reese Hospital přednášel na klinice „Hraní na dechové nástroje pro terapeutickou léčbu astmatu dětí“. Také pravidelně každé léto pořádal mistrovské kurzy na Northwestern Univerzity v letech 1980 až 1988.⁴

Za svého života byl mnohokrát oceněn. V roce 1984 druhý mezinárodní kongres žesťů, „brasscongress“, udělil Arnoldu Jacobsovi nejvyšší ocenění za pedagogický přínos. V roce 1985 získal nejvyšší ocenění „Medal of Honor“ od Midwest Clinic. V roce 1986 a 1995 mu byly uděleny čestné doktoráty na Vendercook School of Music a De Paul University. V roce 1994 Chicagská federace pro žesťové nástroje udělila Arnoldu Jacobsovi cenu za celoživotní dílo. Starosta Chicaga prohlásil 25. červen 1995 dnem Arnolda Jacobse.⁵

Za jeho života nebylo o Arnoldu Jacobsovi a jeho učebních technikách napsáno mnoho publikací. První publikace se dočkal především zásluhou jeho bývalých žáků, kteří se tímto způsobem snažili udržet jeho pedagogické praktiky v širším povědomí a vzdát čest tomuto velikánovi světa tuby.⁶

Arnold Jacobs zemřel ve věku osmdesáti tří let 7. září roku 1998. Adolph Herset, bývalý první trumpetista Chicago Symphony Orchestra o něm řekl „*Nemohu si představit nikoho v našem exotickém světě hudby, a to zejména ve světě žesťových*

³ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Arnold_Jacobs>

⁴ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/jacobs/written/Stewart%20-%20An%20Arnold%20Jacobs%20Biography.pdf>>

⁵ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/jacobs/written/Stewart%20-%20An%20Arnold%20Jacobs%20Biography.pdf>>

⁶ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/jacobs/written/Stewart%20-%20An%20Arnold%20Jacobs%20Biography.pdf>>

*hráčů, který učinil takový příspěvek k tolika aspektům našeho umění.“*⁷ [„I cannot think of anyone in our exotic Word of music, and particularly, of course in the Word of brassplayer, who has made such a contribution to so many facets of our art.“]

Bývalý trombonista Chicago Symphony Orchestra Edward Kleinhammer řekl „*Je světově uznávaný nejen jako učitel, ale také jako kolega a hudebník, jsem vděčný bohu za Arnolda Jacobse,*“⁸ [„As a teacher he is world-acclaimed, and as a colleague and musician, I'm thankful to God for Arnold Jacobs.“]

Henry Fogel, bývalý výkonný ředitel Chicago Symphony Orchestra píše o Arnoldu Jacobsovi: *"Vaše úspěchy jsou legendární. To je něco, co lze říci pouze o několika orchestrálních hráčích. Jako tubista, jako učitel, jako hlavní vliv na generace žesťových hráčů, stojíte jako model pro všechny, kteří se rozhodli sloužit hudebnímu umění"*⁹ ["Your achievements are legendary—something that can be said about few orchestral musicians. As a tubist, as a teacher, as a major influence on generations of brassplayers, you stand as a model for all who choose to serve the art of music"]

2.1 Harvey Philips

Harvey Philips byl jedním z prvních tubistů, který představil hru na tubu v takové podobě, jak ji známe dnes. Narodil se 2. prosince 1929 ve městě Aurora ve státě Missouri. Jako teenager získával své první profesionální hudební zkušenosti v Ringling Bros a Barnum & Bailey Circus souboru. Také působil jako personální manažer pro Symphony of the Air, Leopolda Stokowského, Igora Stravinského a Gunthera Schullera. Od roku 1950 do roku 1971 se živil jako umělec na volné noze. V roce 1960 se stal spoluzakladatelem The All-Star Concert Band, jež byl složen z nejlepších umělců v zemi, a to převážně z těch, kteří obsadili pozice prvních hráčů v místních orchestrech. Tento soubor za dobu svého působení nahrál tři alba.¹⁰

Harvey Philips byl mimo jiné i klíčovou osobností při zakládání Tubists Universal Brotherhood Association (T.U.B.A.). Byl také zakladatelem a prezidentem Harvey

⁷ Stewart – An Arnold Jacobs biography.pdf [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/jacobs/written/Stewart%20-%20An%20Arnold%20Jacobs%20Biography.pdf>>

⁸ Stewart – An Arnold Jacobs biography.pdf [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/jacobs/written/Stewart%20-%20An%20Arnold%20Jacobs%20Biography.pdf>>

⁹ Stewart – An Arnold Jacobs biography.pdf [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/jacobs/written/Stewart%20-%20An%20Arnold%20Jacobs%20Biography.pdf>>

¹⁰ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://blogs.music.indiana.edu/harveyphillips/about/>>

Phillips Foundation, Inc., která spravuje Octubafest, Tubachristmas, Tubasantas, Tubacompany a Tubajazz.¹¹

Spolu s Arnoldem Jacobsem a Williamem Bellem jsou považováni za opravdové tubové legendy, které byly doslova průkopníky ve hře na tento neobyčejný a náročný nástroj. Harvey Philips byl vyznamenán prestižním oceněním a uveden do americké síně slávy klasické hudby v roce 2007. Velkou zajímavostí je, že je jediným hudebníkem, který hrál na dechový nástroj a byl takto vyznamenán.¹²

Pan Phillips byl vysoce ceněný v hudební a tubové komunitě, protože díky jeho způsobu hry se tuba dostala do povědomí mnohem širšímu publiku. Ve své kariéře hrál mnoho různých žánrů hudby. Ukazoval tím mnoho nových možností, jak lze hrát na tubu a podněcoval mnoho mladších hráčů, aby se stali sólisty a zavedli nástroj do nových směrů. Jeho projekt Tubachristmas inspiroval ostatní k vytvoření festivalů pro tubu a pomohl vybudovat bratrství mezi tubisty.¹³

3.1 Wiliam John Bell

William John Bell se narodil na Štědrý den 1902 ve městě Creston (Iowa) do nehmudební rodiny jako druhé nejmladší z pěti dětí. Hře na tubu se začal věnovat v pouhých deseti letech. Později se stal členem chlapecké kapely ve městě Fairfield (Iowa). Na přelomu století bylo běžné, že každé město mělo svojí městskou kapelu složenou z dospělých hráčů a doplněnou mladšími chlapci. Tu, ve které hrál William Bell, vedl místní obchodník se smíšeným zbožím. Kapely nebyly profesionálního rázu, ale těšily se velké oblibě místních obyvatel. William byl velmi talentovaný a brzo sklízel obdiv starších a zkušenějších kolegů.¹⁴

Ve věku čtrnácti let (1917) se zúčastnil turné s W. W. Nortonem, čímž se mu otevřely dveře do světa profesionálních orchestrů a kapel. V patnácti letech stále hrál s W. W. Nortonem, i když získal plné hudební stipendium na University of North Dakota. Ve stejném roce se ho snažily získat i jiné kapely, přičemž jednou z nich byla Bachman's Million Dollar Band. Této příležitosti Bell neodolal, a proto se stal jejich

¹¹ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://blogs.music.indiana.edu/harveyphillips/about/>>

¹² [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://blogs.music.indiana.edu/harveyphillips/about/>>

¹³ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://blogs.music.indiana.edu/harveyphillips/about/>>

¹⁴ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Bell.pdf>>

prvním tubistou.¹⁵ Jeho úspěchy se v muzikantských kruzích rychle šířily, a tak se o něm doslechl i John Philip Sousa.¹⁶ Byl skladatelem a dirigentem Sousa Band, což byla nejznámější dechová kapela té doby. V roce 1921 byli všichni překvapeni, když John P. Sousa přijal teprve osmnáctiletého chlapce na pozici prvního tubisty, a to bez konkurzu. Brzo si však vydobyl velmi dobrou reputaci a nikomu už jeho nízký věk nevadil. Na jaře 1924 měl Sousa Band zaslouženou dovolenou po náročných turné. Současně se William dozvěděl od svého přítele o konkurzu na pozici prvního tubisty do Cincinnati Symphony Orchestra. Půjčil si tedy CC tubu, což je nejčastěji využívaná tuba v amerických orchestrech, a celou noc trénoval party na nadcházející konkurz. Druhého dne na konkurzu měl hrát jako první předeheru z Faustovy Overtury od Rycharda Wagnera. Byl to také jediný part, který zahrál, jelikož porotu natolik ohromil svou technikou a mohutným tónem, že mu vedení orchestru okamžitě nabídlo pozici v orchestru. V tomto orchestru působil v letech 1924 až 1937. Během jeho hráčské kariéry se věnoval také kantořině na Cincinnati Conservatory of Music. Záhy byl oblíbený všemi jeho studenty a vyhledáván studenty z jiných škol.

Mimo působení v orchestru se stále věnoval spolupráci s mnoha kapelami. Byla to nejen rozhlasová kapela Armco Band v Cincinnati, ale i Goldman Band Absbury Park Municipal Band, za níž v době svého volna dojížděl až do New Yorku. S těmito kapelami spolupracoval v letech 1926 až 1937.¹⁷ Když působil v Cincinnati, seznámil se se svou životní láskou Agnes Haacke, se kterou se později oženil. Spolu s Agnes vyženil jednu nevlastní dceru a roku 1934 se jim narodila druhá dcera Nanci.¹⁸ Bohužel jeho žena zemřela v poměrně nízkém věku v roce 1963.¹⁹

V roce 1937 David Sarnoff, president Radio Corporation of America,²⁰ pozval známého dirigenta Artura Toscaniniho, aby vybral hráče pro nový orchestr, který zakládala společnost NBC. Orchestr dostal název NBC Symphony Orchestra a měl být složen z nejlepších hráčů té doby. Při výběru hráčů byl William Bell Toscaniniho třetí volba. První byl koncertní mistr Mischa Mischakoff a druhým byl Philip Giganti, první hoboista. Po šesti letech strávených v NBC Symphony Orchestra podlehl dlouhodobému naléhání a přemlouvání svého přítele a kolegy ze Sousa Bandu, který

¹⁵ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Bell.pdf>>

¹⁶ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/John_Philip_Sousa>

¹⁷ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Bell.pdf>>

¹⁸ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://data.desmoinesregister.com/famous-iowans/bill-bell>>

¹⁹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Bell.pdf>>

²⁰ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/NBC_Symphony_Orchestra>

byl v té době managerem New York Philharmonic, Maurice Von Praaga a roku 1943 přijal pozici prvního tubisty v New York Philharmonic . V těchto letech se už těšil velké přízni a uznání dirigentů, kolegů, studentů a širokého publika. Roku 1955 byl prvním Američanem, který provedl Williamsův Koncert pro tubu a orchestr. Kromě kariéry orchestrálního hráče a pedagoga se William stále věnoval hře v dechových kapelách, což byla jeho záliba už od dětství. Byl pedagogem na dvou vysokých školách současně, a to na Juilliard a Manhattan School's of Music. Také si pronajímal vlastní studio v New York City, kde soukromě vyučoval studenty z celého světa hře na tubu.²¹

Roku 1961 Wilfred Bain, děkan Indiana University School of Music Dean²² po dlouhé době přemluvil Williama Bella, aby nastoupil jako pedagog na této univerzitě. Bell se tedy se svou rodinou ve svých padesáti devíti letech přestěhoval z New Yorku do Indiany. Jeho pověst hráče a kantora přilákala na univerzitu velké množství vynikajících studentů, kteří se sami v pozdějších letech stali významnými a váženými kantory a hráči. Jeho učitelské metody jsou dobře zaznamenány na tamější škole a je obrovským příspěvkem do tubového světa a světa hudby. V podstatě se dá říct, že každý tubista v druhé polovině dvacátého století (převážně v Americe) těžil z poznatků a pedagogických základů Williama Bella.

V roce 1971 William Bell opouští Indiana University School of Music Dean. Na jeho místo nastoupil jeho bývalý student Harvey G. Phillips, který se snaží navázat na Bellovi učitelské metody. William Bell onemocněl a následně zemřel 7. srpna 1971. Po celou dobu svého působení na Univerzitě v Indianě, tedy až do roku 1994 bojoval Harvey G. Phillips za osobní a profesní bezúhonnost svého učitele Williama J. Bella. Po odchodu Harvey G. Phillipse, v květnu roku 1994, nastoupil na Univerzitu v Indianě jako pedagog jeho žák Daniel Perantoni, který byl světově proslulý interpret a kantor, a tak na této škole stále žije odkaz Williama Bella.²³

²¹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Bell.pdf>>

²² [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Wilfred_Conwell_Bain>

²³ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Bell.pdf>>

4.1 Roger Bobo

Roger Bobo je americký tubový virtuos, pedagog a živoucí legenda tubového světa, který se narodil v červnu roku 1938. Roger si sólově zahrál s mnoha světovými orchestry a byl prvním sólovým tubistou vystupujícím v Carnegie Hall. Vytvořil mnoho nahrávek, a to jak sólových tak souborových. Sólové hře se však přestal aktivně věnovat v roce 2001 a více se vnořil do činnosti pedagogické. Napsal knihu „Zvládnutí tuby“ vydané u společnosti Editions Bim. Vedle hráčské a pedagogické činnosti se také věnoval dirigentské technice. Stal se dokonce rezidenčním dirigentem Topanga filharmonie a hostujícím dirigentem v mnoha orchestrech a komorních souborech v Severní Americe, Evropě a Asii.

V současné době žije v Japonsku, kde vyučuje na Musashino Academia Musicae v Tokiu. Než nastoupil na tuto pozici, působil na fakultě Fiesole School of Music poblíž Florencie, v Itálii, v Lausanne Conservatory ve Švýcarsku, a na Royal Northern College of Music v anglickém Manchesteru. Jeho studenti v současnosti zaujímají pozice ve velkých symfonických orchestrech a univerzitách po celém světě. Několik z nich pokračuje ve vlastní sólové kariéře.

5.1 Jim Self

Jim Self se narodil roku 1943 ve městě Franklin v Pennsylvanii, avšak vyrůstal v sousedním městě Oil City. Po absolvování Oil City High School nastoupil na Indiana State College (nyní University of Pennsylvania), kterou navštěvoval v letech 1961 – 1965. Po ukončení studií ihned vstoupil do armády a stal se členem United States Army Band. Tubovou sekci s ním sdílely Bob Pallansch, Chester Schmitz, Paul Scott, Leo Hurst a Daniel Perantoni. V době výkonu vojenské služby navštěvoval Catholic University, kde se také setkal s Harveym Phillipsem a získal zde magisterský titul.²⁴

Roku 1967 se rozhodl definitivně opustit United States Army Band a živil se jako umělec na volné noze. O dva roky později dostal nabídku stát se asistentem na University of Tennessee. Roku 1971 kdy stále pracoval na University of Tennessee,

²⁴ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Jim_Self>

začal studovat doktorát na University of Southern California u tamějšího profesora tuby Tommyho Johnsona.²⁵

Jeho hráčská kariéra byla odstartována roku 1974 snad ve všech hollywoodských studiích. Podílel se na tvorbě více než 1500 nahrávek ke kino filmům a televizním pořadům. Mezi nejznámější patří například Jurský park, Sám doma I, II, Casper, Samotář v Seatlu a mezi ty novější patří Wall-E, Avatar, Star Wars epizoda VII, Tintin, Indiana Johns IV, King Kong, Toy story III a další. Velké uznání si vydobyl při natáčení hudby k filmu Setkání třetího druhu, kde sólovou hrou na tubu ztvárnil „zvuk mateřské lodi“ („Voice of the Mothership“).²⁶

Brzo si vydobyl pověst vynikajícího hráče, a proto ho mnozí skladatelé žádali, aby nahrál jejich skladby jako první. Byli to například skladatelé John Williams, James Newton Howard, James Horner a John Debrey. Za svou dlouholetou hudební kariéru se nevěnoval pouze nahrávání v Hollywoodských studiích, ale spolupracoval také se spoustou hudebníků, skupin a orchestrů na jejich nahrávkách. Byli to například Cassandra Wilson, Claus Ogerman, Leon Redbone, Maynard Ferguson, Weird Al Yankovich, Randy Newman, Josh Groban, Bette Midler, Mel Torme, Barbara Streisand, Frank Sinatra, Don Ellis, Los Angeles Opera, Pasadena a Pacifik symfonie, Los Angeles Philharmonic a Hollywood Bowl Orchestra. Také byl dlouhá léta členem skupiny Jona Hendrickse v jeho projektu Los Angeleské produkce „Evolution of Bluse“.²⁷

V roce 1974 hostil a organizoval první regionální Tuba Euphonium konferenci, a to během posledního roku studia na University of Southern California. O dva roky později založil Los Angeles Tuba Quartet s Rogerem Bobem, Donem Waldropem a Tommy Johnsonem.

Na University of Tennessee vyučoval do roku 1975 a po roční pauze opět začal učit na vysoké škole.²⁸ Tentokrát to byla škola, na které sám získal doktorandský titul. Na University of Southern California vyučoval tubu a komorní hru od roku 1976.²⁹

²⁵ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Jim_Self>

²⁶ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Jim_Self>

²⁷ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Jim_Self>

²⁸ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Jim_Self>

²⁹ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.bassethoundmusic.com/bio.htm>>

James Self byl třikrát oceněn Národní akademií hudebního umění a věd (NARAS). Získal cenu za celoživotní dílo od Mezinárodní Tuba – Eufonium Asociace na konzervatoři v Cincinnati.³⁰ V letech 1979 až 1981 byl zvolen šestým prezidentem I.T.E.A. (International Tuba Euphonium Association).³¹ Není však pouze interpretem, ale stal se i úspěšným skladatelem. Má na kontě více než šedesát skladeb převážně pro tubu a komorní soubory.

Kromě studiových nahrávek v Hollywoodských studiích se věnoval i sólovým nahrávkám a natočil deset CD nosičů. 1) Chidernat Play (1983), 2) New Stuff (1988), 3) Trickily (1991), 4) Changing Colors (1992), 5) The Basste Hound Blues (1997), 6) The Big Stretch (1999), 7) My America (2002), 8) Size Matters (2003), 9) Inner Play (2006), 10) Theodd Couple (2008).³²

6.1 Daniel Thomas Perantoni

Narodil se 5. května 1941 jako nejmladší ze čtyř dětí. Vyrůstal v Johnsonburgu v Pennsylvanii v rodině s pevným hudebním zázemím. Jeho otec Ermine Perantoni hrál na trombón ve vlastní hudební kapele nazvané Bleach Perantoni and his 5 Aces, která vystupovala ve čtyřicátých a padesátých letech dvacátého století. Všichni jeho starší sourozenci se též věnovali hudebnímu vzdělání. Jeho nejstarší bratr se stal poměrně úspěšným trumpetistou, který hrál např. s Louisem Armstrongem nebo Bobem Hopem.³³

I u malého Daniela se brzy začaly projevovat hudební vlohy. Zamiloval si stejný nástroj jako jeho otec, tedy trombón. Otec však syna nechtěl na tento nástroj učit, a to nejen protože si přál klavíristu do své kapely, ale také proto, že byl ještě moc malý. A proto se šestiletý Daniel začal učit hrát na klavír. Dříve, než začal navštěvovat střední školu, už bravurně ovládal hru na klavír a vystupoval dokonce s několika místními kapelami.³⁴

³⁰ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.bassthoundmusic.com/bio.htm>>

³¹ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/International_Tuba_Euphonium_Association>

³² [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.bassthoundmusic.com/bio.htm>>

³³ Nelson, M., Young, J. Daniel Perantoni: The Man, The Musician, and The Legacy. *ITEA Journal*, 2011, roč. 38, č. 3, s. 48 - 58

³⁴ Nelson, M., Young, J. Daniel Perantoni: The Man, The Musician, and The Legacy. *ITEA Journal*, 2011, roč. 38, č. 3, s. 48 - 58

V prvním ročníku střední školy si ho všiml William Pratter, vedoucí školní dechové kapely, který mu nabídl, aby se stál členem kapely. Daniel si mohl vybrat, na jaký nástroj by chtěl hrát, a tak zvolil tubu. To překvapilo nejen vedoucího kapely, ale i Danielova otce, který byl zároveň velmi potěšen a ve hře ho velmi podporoval. Za celá léta studií na střední škole neměl ani jednu hodinu s profesionálním učitelem hry na tubu. Učil se na ni sám. Jeho obrovský talent a píle se projevili v posledním roce na střední škole, když získal v celostátní soutěži jako sólista na tubu druhé místo. Po tomto úspěchu se rozhodl ve hře na tubu pokračovat profesionálně. Jeho další cesta po ukončení střední školy směřovala na Eastman School of Music v roce 1959. Zde se setkal s dvěma studenty, kteří se později stali jeho celoživotními přáteli. Byli to Toby Hanks a Roger Bobo. Když poprvé slyšel Rogera Boba hrát, řekl svému otci „*Myslím, že dělám špatnou práci. Tenhle kluk je neuvěřitelný.*“ [„I think I am in the wrong business. This guy is unbelievable.“]³⁵ Otec mu tehdy řekl, ať to vydrží a více se snaží. Jak víme dnes, tak se to vyplatilo.

V roce 1963 absolvoval studium hry na Tubu u Donalda Knauba na Eastman School of Music s bakalářským titulem. V téže roce se mu podařilo vyhrát konkurz na post prvního tubisty v San Antonio Symphony, kde setrval pouhé tři měsíce, neboť byl povolán k armádě. Byl přiřazen k armádní pochodové kapele, kde se setkal kromě jiných s Jimem Selfem. Během armádní služby se dále toužil učit, a proto navštěvoval soukromé hodiny u Hearvyho Phillipse. Když Hearvyho Phillipse slyšel hrát poprvé, byl ještě na střední škole. Už tehdy zatoužil u něj studovat. O Hearvym Phillipsovi řekl „*Dlužím mu tolik. Byl a je tím, kdo na mě měl největší vliv v mé kariéře a životě.*“ [„I owe him so much. He was and is the biggest influence on my career and my life.“]³⁶

Po ukončení vojenské služby v roce 1966, potřeboval získat magisterský titul, aby se mohl stát kantorem na univerzitě. Proto se vrátil do Washington D. C. na Catholic University, kde studium úspěšně zakončil v roce 1968, a tím získal potřebný magisterský titul. V téže roce nastoupil na pozici kantora na University of Illinois, kde působil až do roku 1982. V průběhu této doby se nadále věnoval postgraduálnímu studiu u Arnolda Jacobse. Právě Jacobs a Phillips byli pro Perantoniho nejdůležitějšími kantory v jeho životě. Během působení na University of

³⁵ Nelson, M., Young, J. Daniel Perantoni: The Man, The Musician, and The Legacy. *ITEA Journal*, 2011, roč. 38, č. 3, s. 49

³⁶ Nelson, M., Young, J. Daniel Perantoni: The Man, The Musician, and The Legacy. *ITEA Journal*, 2011, roč. 38, č. 3, s. 49

Illinois se stal jedním z nejznámějších sólových hráčů na tubu a pedagogů. Premiéroval mnoho nových sólových skladeb pro tubu, nahrál také své první sólové album a spolupracoval při tvorbě nahrávek s mnoha soubory.³⁷

V roce 1973 se stal prvním ředitelem tubové asociace (T.U.B.A.) v celosvětovém měřítku. V témže roce hostil první mezinárodní tubovou konferenci na University of Illinois. V roce 1982 Arizona State University vytvořila dvě nové pracovní pozice. Jedna byla na pozici učitele hry na Trumpetu a druhá na post profesora hry na tubu a Euphonium. Samozřejmě nové příležitosti využil a přihlásil se do konkurzu, který vyhrál. V průběhu působení na Arizona State University se dále věnoval natáčení sólových alb, koncertování s mnoha hudebními tělesy, pořádání Masterclass a byl také jmenován čestným doživotním členem asociace I.T.E.A.³⁸

Roku 1994 odchází tehdy už legendární tubista a pedagog Hearvy Phillips z Indiana University. Na jeho místo nemohl nastoupit nikdo lepší než Daniel Perantoni, který byl Phillipsovým žákem, a proto nejlepším nositelem Phillipsova pedagogického odkazu. Byl v této době už dosti známý a měl bohatou pedagogickou praxi. Za dobu působení na Indiana University byl mnohokrát oceněn. Mezi nejdůležitější ocenění patří Indiana University School of Music Teaching Achievement Award (1998) a I.T.E.A. Lifetime Achievement Award (2000).³⁹

Za svou dlouhou sólovou dráhu vystupoval na místech jako Carnegie Hall, Spoleto Festival (USA), Adelaide Festival (Austrálie), nebo Banff Centre for the Art (Canada). V poslední době pořádal turné po Evropě a Japonsku jako sólový hráč.⁴⁰

7.1 John Fletcher

John Fletcher se narodil roku 1941 v Leedsu v Anglii. Studoval Leeds Modern School a Gymnázium, kde jeho otec působil jako pedagog hudby. Svou první hráčskou příležitost dostal v National Youth Orchestra. Později se rozhodl vystudovat hru na tubu na Cambridge. Po dokončení studia hry na tubu na Cambridge zůstal jako student přírodních věd. Na podzim 1964 se odstěhoval do Londýna, jelikož byl

³⁷ Nelson, M., Young, J. Daniel Perantoni: The Man, The Musician, and The Legacy. *ITEA Journal*, 2011, roč. 38, č. 3, s. 48 - 58

³⁸ Nelson, M., Young, J. Daniel Perantoni: The Man, The Musician, and The Legacy. *ITEA Journal*, 2011, roč. 38, č. 3, s. 48 - 58

³⁹ Nelson, M., Young, J. Daniel Perantoni: The Man, The Musician, and The Legacy. *ITEA Journal*, 2011, roč. 38, č. 3, s. 48 - 58

⁴⁰ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://info.music.indiana.edu/faculty/current/perantoni-daniel.shtml>>

jmenován prvním tubistou v BBC Symphony Orchestra. Zde setrval pouze dva roky, tedy do roku 1966, jelikož dostal nabídku stát se členem London Symphony Orchestra. Během působení s London Symphony Orchestra se věnoval i hře s Philip Jones Brass Ensemble, s nímž působil až do roku 1986.⁴¹

Během své kariéry publikoval mnoho sólových i souborových CD. Byl oceněn mezinárodní tubovou asociací (I.T.E.A.) za celoživotní dílo.⁴² V březnu roku 1987 Johnu Fletcherovi lékaři diagnostikovali masivní krvácení do mozku, na jehož následky o sedm měsíců později zemřel. Po Fletcherově smrti byl zřízen svěřenecký fond nesoucí Fletcherovo jméno.⁴³ Deset let po Fletcherově smrti byla vydána kniha *Celebration: John Fletcher Tuba Extraordinary*, zabývající se jeho životem.⁴⁴

8.1 James Gourlay

James Gourley se narodil ve Skotsku v roce 1956. Hudbě se začal věnovat již ve svých deseti letech, a o něco později začal studovat tubu. Po mnoha úspěších, kdy působil jako sólový tubista, nastoupil do Royal College of Music, kde však příliš dlouho nevydržel. Po odchodu z Royal College of Music se stal ve věku pouhých osmnácti let hlavním tubistou City of Birmingham Symphony Orchestra. O tři roky později nastoupil na stejnou pozici do BBC Symphony Orchestra, s nímž vystupoval po dobu deseti let. Během této doby byl externím členem Philip Jones Brass Ensemble, kde zastupoval Johna Fletchera, jež byl v této době již významnou osobností tubového světa. Následujících devět let strávil v operním orchestru v Curychu, kde kromě hráčských získal i dirigentské zkušenosti. Byl uměleckým vedoucím a dirigentem Brass Band Berner Oberland, se kterým pětkrát vyhrál švýcarský národní šampionát a čtyřikrát Swiss Open Contest.⁴⁵

Po odchodu ze Švýcarska byl pozván do Royal Northern College of Music v Manchesteru, kde měl zastupovat pozici vedoucího dechového oddělení.⁴⁶ Jeho sólová vystoupení jsou poměrně početná. Za svůj život vydal pět sólových alb a spolupracoval na více než 20 nahrávkách s žesťovými a dechovými soubory. Jeho nejznámější deska se jmenuje *British Tuba Concertos*. Zároveň pořádá tubové

⁴¹ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/John_Fletcher_tubist>

⁴² [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://windsongpress.com/brass%20players/tuba/Fletcher.pdf>>

⁴³ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/John_Fletcher_tubist>

⁴⁴ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://windsongpress.com/brass%20players/tuba/Fletcher.pdf>>

⁴⁵ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.jamesgourlaytuba.com/Resume.html>>

⁴⁶ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.jamesgourlaytuba.com/Resume.html>>

hudební kurzy téměř po celém světě. Mimo sólovou a orchestrální hru na tubu se James Gourley věnoval také profesionálnímu dirigování menších dechových souborů, za které obdržel mnoho vyznamenání. Zabýval se také pedagogickou činností jako zástupce ředitele a umělecký ředitel na Královské Skotské Akademii Hudby a Dramatu.⁴⁷ V současné době působí jako vedoucí souboru River City Brass a ředitel instrumentální hudby a univerzitní kapely na Wheeling Jesuit University, West Virginia.⁴⁸

9.1 John Stevens

John Stevens se narodil v roce 1951 v Buffalu ve státě New York (USA). Jeho rodiče nebyli hudebně vzděláni, a proto k hudbě přilnul až na střední škole. Zapojil se do renomovaného celostátního programu středoškolských kapel a začal zde studovat hru na tubu. Ředitel školy zprostředkoval příležitost nejlepším hráčům vystoupit sólově v doprovodu orchestru. John si právě touto dobou uvědomil, že hudba je pro něho celoživotní poslání. Po dokončení studia na střední škole nastoupil na Eastman School of Music, jež absolvoval v roce 1973. Současně začal studovat také Yale University School of Music, kde studium uzavřel magisterským diplomem v roce 1975. Po dokončení studií se přestěhoval do New Yorku, kde se několik let živil jako hráč na volné noze. Velmi často spolupracoval se svým kolegou Chuckem Mangionem a byl součástí New York Tuba Quartet. Mimo jiné také hrál v americkém Brass Quintetu pod taktovkou dirigentů Jamese Levina, Leonarda Slatkina a Zubina Mehta.⁴⁹

Později se přestěhoval na Broadway, kde se živil jako sólový hráč v originálním muzikálovém představení Barum. Jednoho pátečního večera v osmdesátých letech zazvonil telefon, na jehož druhém konci byl manažer metropolitní opery z New Yorku, který sháněl tubistu jako zástupce za nemocného hráče. V sobotu byla v programu Tosca a v neděli La Bohema, avšak vše se hrálo na E cimbasso. S tímto nástrojem a hrou opery neměl Stevens žádné zkušenosti a navíc nebyla možnost zkoušky. John se však nezalekl a řekl „*Ano, samozřejmě. Budu tam a udělám to.*“ [„Yes, absolutely. I'll be there and do it.”].⁵⁰ Tento úkol nebyl zrovna snadný, protože John musel

⁴⁷ PATCELT, M. Paul Hindemith a jeho sonáta pro tubu a klavír (Diplomová práce) Praha: Pražská konzervatoř. 2011, str.12

⁴⁸ [online]. [cit. 2016-29-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.jamesgourlaytuba.com/Resume.html>>

⁴⁹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.potenzamusic.com/john-stevens-118912.cfm>>

⁵⁰ [online]. [cit. 2016-10-03] Dostupný z WWW: <www.editions-bim.com/composers/stevens-john>

orchestrální part transponovat přímo na místě a na nástroj, na který hrál poprvé v životě. Byl to však jen jeden z mnoha extrémních a vzrušujících úkolů, před které byl postaven. Tento způsob živobyťi ho velmi bavil, ale jako čerstvě ženatý si musel položit otázku, jestli chce být hráč na volné noze i za deset let. Výdělky nebyly vždy stejné a on věděl, že potřebuje jistoty, nejen pro svou ženu, ale i budoucí rodinu.⁵¹

Proto když univerzita v Miami vyhlásila konkurz na místo profesora, zúčastnil se a místo získal. Stevens působil jako profesor na fakultě University of Miami School of Music po čtyři roky. Zároveň byl prvním tubistou ve Philharmonic Orchestra of Florida a v orchestru opery Miami. Na léta strávená na univerzitě v Miami vzpomíná s láskou, ale jedna věc mu tam přece jen chyběla, a to možnost hrát komorní hudbu.⁵²

Po několika letech se uvolnila pozice profesora na universitě ve Wisconsin – Madison School of Music. Součástí pracovní pozice bylo členství ve Wisconsin Brass Quintet. Byla to skvělá příležitost, které roku 1985 využil a nastoupil jako profesor a hráč ve Wisconsin Brass Quintet. Kromě svých dalších povinností, byl ředitelem School of Music od roku 1991 do roku 1996.⁵³

Wisconsin Brass Quintet měl už v této době vybudovanou velmi dobrou reputaci, právě pro svou muzikálnost a kvalitu repertoáru. V tomto tělese byl Stevens opravdu šťastný. Každý hráč se podílel 20% kreativity, a proto o Wisconsin Brass Quintet řekl: *„Můžete dobře prezentovat své myšlenky kolektivním způsobem. Je to jako manželství mezi pěti lidmi.“* [“You get good at presenting your ideas in a collegial manner. It’s like a marriage among five people,”]⁵⁴ V současné době je stále profesorem na univerzitě Wisconsin – Madison School of Music, členem Wisconsin Brass Quintet a ředitelem školy.⁵⁵

John miluje nejen vystupování. Také skládání hudby považuje za stejně důležité. Proto působí také jako skladatel, aranžér, a to zejména pro žesťové nástroje. Mnoho

⁵¹ [online]. [cit. 2016-10-03] Dostupný z WWW: <www.editions-bim.com/composers/stevens-john>

⁵² [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <www.editions-bim.com/composers/stevens-john>

⁵³ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://uwmadisonschoolofmusic.wordpress.com/2014/01/24/Stevens/>>

⁵⁴ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://uwmadisonschoolofmusic.wordpress.com/2014/01/24/Stevens/>>

⁵⁵ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://uwmadisonschoolofmusic.wordpress.com/2014/01/24/Stevens/>>

z jeho skladeb, a především ty komponované pro tubu, se staly standardním repertoárem pro umělce z celého světa.⁵⁶

Miluje rozvoj a péči o osobní vztahy, které vyplývají ze spolupráce. Mnoho skladeb komponuje pro lidi, které zná, a jsou mu velmi blízcí. Stevens složil skladby pro tubistu Rogera Boba, trumpetistu Johna Aleye, hobojistu Marciho Finka, pro Wisconsin Brass Quintet, Německý Melton Tuba Quartet, New York Tuba kvartet a mnoho dalších. Snad jeho nejpozoruhodnější kompozice je Journey, což je koncert pro tubu a orchestr.⁵⁷

10.1 Melvin Culbertson

Mel Culbertson se narodil 9. dubna 1946 ve Wheelingu, Západní Kalifornii v USA v rodině s pestrým národnostním původem a byl druhým z pěti dětí. Předci jsou skotského, německého a Cherokeeeského původu. Jeho otec, přestože byl původně stovebním odborníkem a mechanikem, vedl své děti k hudbě a sám hrál na několik hudebních nástrojů (housle, kytara, mandolína). Mladý Mel se učil hrát melodie lidových písní podle sluchu na různé lidové nástroje. Ve věku šesti let začal studovat hru na klavír a o tři roky později navázal hrou na trubku, kterou studoval u svého strýce, jež byl místní učitel hudby.⁵⁸

Později ho zaujal susaphon, a to zejména poté co slyšel hrát fanfáry pochodovou kapelu. Byl tímto nástrojem přímo okouzlen, a proto projevil zájem o studium hry na tento nástroj. Učitel však Mela od tohoto nápadu zrazoval, jelikož měl podle jeho názoru příliš úzké rty na tak velký nátrubek. Svou zvědavost mohl uspokojit až poté, co se jeho rodina odstěhovala do města Ventura v Kalifornii. Mel začal navštěvovat tamější školu, kde začal studovat hru na susaphon. Jeho prvním kantorem tuby (susaphonu) byl Robert Barnum. Velice brzy v Melovi rozpoznal obrovský talent pro hru na největší z žesťových nástrojů a velice ho podporoval. Ve dvanácti letech se začal věnovat studiu hry na tubu a od pouhých čtrnácti let, kdy byl ještě studentem střední školy, se stal sólovým tubistou Symfonického orchestru ve Ventura County. Na tomto postu zůstal až do svých sedmnácti let, kdy byl také zvolen jako první

⁵⁶ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.potenzamusic.com/john-stevens-118912.cfm>>

⁵⁷ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.potenzamusic.com/john-stevens-118912.cfm>>

⁵⁸ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<https://www.b-and-s.com/embajador.html?id=11>>

předseda tubistů v All – State Hight School Honor Band. Současně hrál pod taktovkou Lucase Fossy v Ojai Festival orchestra.⁵⁹

Byl také jedním ze zakládajících členů dechových souborů Ventura County a Los Angeles County. V této době se nevěnoval pouze hře na tubu. Se svým mladším bratrem Richardem zpívali každou neděli v místním komunitním kostele. Jejich produkce byla živě přenášena rozhlasem. Po absolvování střední školy získal čestné uznání Senior Bandsman. Jako jeden z nejvýznamnějších studentů tamější školy Ventura High byl zvolen do jejich síně slávy. Z tohoto důvodu visí na Melovu počest jeho obraz ve vstupní hale dodnes. V Soutěži All-Musical Instrument Competition, kde soutěžil se středoškolskými hráči z celé Kalifornie, získal nejprve druhou a později i první cenu.⁶⁰

Poté obdržel osobní pozvání do Idylwildského hudebního tábora, kde byl zvolen hlasováním všech zúčastněných umělců za nejlepšího hráče z přítomných. Následně byl vybrán, aby se stejnou skupinou hráčů, s kterou působil v Idylwildském hudebním táboře odjel na skandinávské turné. Po těchto zkušenostech se Mel rozhodl nastoupit na Univerzity of California v Long Beach, kde začal navštěvovat soukromé lekce u Rogera Boba, tubisty Los Angelské Filharmonie. Na vysoké škole hrál s Long Beach Municipal Band, kde mu byla později nabídnuta pozice tubisty na plný úvazek. Mel se prezentoval na koncertech Long Beach Symphony jako velmi dobrý hráč. Avšak válka ve Vietnamu, donutila Mela nastoupit do vojenské služby. Svou vojenskou povinnost plnil u elitní Vojenské akademie ve West Pointu.⁶¹

Přestože Mel ve West Pointu účinkoval v mnoha souborech, věnoval každou volnou chvíli studiu a rozšiřování poznání o hře na tubu. Proto se zapsal na Juilliard School of Music v New Yorku, což bylo velmi blízko od West Pointu. Víkendy trávil v Carnegie Hall, kde poslouchal divadelní hudbu, komorní soubory a světové hostující orchestry. Právě Mel v Carnegie Hall uskutečnil druhý tubový recitál v historii této slavné koncertní síně. Současně také aktivně dojížděl do Chicaga za jedním z nejvýznamnějších hráčů a především pedagogů v historii tuby. Byl jím člen Chicagského symfonického orchestru Arnold Jacobs. Později se v New Yorku setkal s Harvey Phillipsem, jedním z nejvyhledávanějších tubistů na východním pobřeží.

⁵⁹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<https://www.b-and-s.com/embajador.html?id=11>>

⁶⁰ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<https://www.b-and-s.com/embajador.html?id=11>>

⁶¹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<https://www.b-and-s.com/embajador.html?id=11>>

Právě on ho po ukončení studií na Juliardu přemluvil k dalšímu studiu na Bostonské New England Conservatory of Music, na které ho i nadále podporoval.⁶²

Společně s Rogerem Bobem a Tommym Johnsonem testoval kvalitu nástrojů v Los Angeles pro společnost Miraphone, kterou řídil Howard Lockie. V sedmdesátých letech se významně zasloužil o vývoj tuby Miraphone série F 181, která byla uvedena na trh v osmdesátých letech. Ve stejné době byl ke konkurzu do New Yorkské Metropolitní opery přizván Zubin Mehta, dirigent Izraelské filharmonie, který nabídl Melvinovi pozici sólového hráče na tubu v orchestru v Tel Avivu. Bohužel kvůli neklidné politické situaci na blízkém východě se čerstvě ženatý Melvin rozhodl tuto nabídku odmítnout. Následoval tedy svůj instinkt a vrátil se do Kalifornie, kde krátkou dobu strávil v Hollywoodských ateliérech natáčením filmové hudby, zatímco se připravoval na cestu do Německa.⁶³

Kromě kariéry sólového hráče se Mel věnoval pedagogické činnosti, a to zejména posledních třicet let svého života. Jeho hlavním pedagogickým záměrem bylo předat studentům své hráčské techniky, které sám vymyslel. Hodiny a hodiny trávil vysvětlováním a motivováním studentů ohledně kvality tónu a správného dýchání. Své působení pedagogické činnosti neomezoval pouze na Severní Ameriku, ale doslova na celý svět.⁶⁴

Mel působil jako profesor hry na tubu na Královské konzervatoři v Haagu až do doby, než v roce 1988 přijal nabídku stát se profesorem na Conservatoire National Supérieur de Musique v Lyonu. Byl pravidelně zván jako lektor na mezinárodní mistrovské tubové kurzy, například na Julliard School of Music, Northwestern University, Indiana University, Washington DC (USA), Kodaň (Dánsko), Stockholm (Švédsko), Haag a Utrecht (Holandsko), Porto (Portugalsko), Lieska (Finsko), Jever, Zuhl a Hammelburg (Německo), a po celé Francii a Španělsku. Působil také jako člen poroty mezinárodních tubových a Euphoniových soutěží v Sydney (Austrálie), Markneukirchen (Německo), Rivadel Garda (Itálie), Narbonne (Francie), Sapporo (Japonsko) a v Brně (Česká republika).⁶⁵

⁶² [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<https://www.b-and-s.com/embajador.html?id=11>>

⁶³ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<https://www.b-and-s.com/embajador.html?id=11>>

⁶⁴ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<https://www.b-and-s.com/embajador.html?id=11>>

⁶⁵ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<https://www.b-and-s.com/embajador.html?id=11>>

Melvin Culbertson zemřel na srdečním selhání v ranních hodinách 23. června 2011 v nedožitých šedesáti pěti letech. Byla to obrovská rána pro celý tubový i hudební svět. Roger Bobo v den jeho smrti prohlásil: „*Mel Culbertson byl obr ve světě tuby. Jsem v šoku a hluboce zarmoucen zprávami o jeho smrti. Byl to můj první student v Los Angeles v letech 1964 a 65. Vydělával si na lekce prací v loděnicích. Byl to můj dobrý přítel po celou dobu. Mel změnil obraz tuby ve Francii a jeho mimořádní studenti jasně reprezentovali jeho dědictví. Mel užíval života, a já jsem si užil mnohokrát s ním při mnoha příležitostech po celém světě. R.I.P. Mel!*“ [„Mel Culbertson was a giant in the tuba world. I am in shock and deeply saddened by the news of his death. He was my first student in Los Angeles in 1964 and 65, he paid for his lessons by doing yard work. He was my good friend since that time. Mel changed the image of tuba in France and his extraordinary students clearly represent his legacy. Mel enjoyed life and I enjoyed many times with him in occasions all over the world. R.I.P. Mel!“]⁶⁶

11.1 Pavel Trnka

„*Pavel Trnka se narodil 7. listopadu 1943 v Brně.*“⁶⁷ Studoval Vojenskou hudební školu v Roudnici nad Labem, kterou ukončil v roce 1960. „*V letech 1962 – 1969 byl členem Posádkové vojenské hudby a Ústřední hudby Česko – slovenské armády v Praze. Absolvoval na pražské konzervatoři v roce 1968 u prof. Hozy.*“⁶⁸ V roce 1969 se stal členem orchestru Národního divadla v Praze. V roce 1969 se stal prvním československým členem Tubists Universal Brotherhood Association (T.U.B.A.).

V roce 1977 se rozhodl založit soubor „České žesťové kvinteto“. Tento soubor se věnoval především propagaci soudobé hudby, a to jak české, tak světové. „*Soubor vystupoval na Pražském jaru, na festivalu Janáčkův Máj v roce 1980 a na přehlídkách českého koncertního umění.*“⁶⁹ V roce 1979 získal soubor výborné třetí místo na mezinárodní hudební soutěži v Paříži, a to v konkurenci dvě stě dvaceti tří žesťových souborů z patnácti států. Soubor často koncertoval v zahraničí, avšak nejvíce v Rakousku. Členové souboru vedli interpretační kurzy v Neuhofenu.

⁶⁶ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<https://www.b-and-s.com/embajador.html?id=11>>

⁶⁷ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 14

⁶⁸ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 14

⁶⁹ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 14

Pavel Trnka odstartoval svou kariéru sólového hráče v roce 1979. Spolupracoval s klavíristkou Zdenou Kurzovou, se kterou nahráli pro Československý rozhlas sonátu Paula Hindemita a Tubonettu Jiřího Pauera. Během následujících několika let, kdy se věnoval sólové hře, interpretoval skladby M. Slavického, P. Blatného a O. Kvěcha.⁷⁰

V roce 1978 začal vyučovat na pražské konzervatoři jako externí pedagog.⁷¹ Od 4. září 1989 působil na pražské konzervatoři jako pedagog na plný úvazek, a to až do 30. června 2012.⁷²

12.1 Václav Hoza

Václav Hoza se narodil 1. listopadu 1934 v Praze. Jeho rodina se na čas odstěhovala na venkov, kde se poprvé setkal s duchovní hudbou ve vesnickém kostele. Po návratu do Prahy se rozhodl hudbě věnovat aktivně. Jeho prvním nástrojem, na který se začal učit, byly housle. Hudebně ho velmi ovlivnilo členství v Kühnově dětském sboru v letech 1939 až 1946. Zde se poprvé setkal s profesionálně prováděnou vážnou hudbou. Jako člen sboru zpíval vážnou hudbu nejen na jevišti pod vedením Rafaela Kubelíka, ale i operu v divadle pod vedením Václava Talicha. Účinkoval například v operách Carmen, Jakobín, La Bohém a dalších. Se sborem spolupracoval i dětský orchestr, ve kterém hrál nejprve na housle a později na kontrabas.⁷³

V roce 1945 byl nasazen jako pomocný dělník ve válečném průmyslu. Zde si poměrně vážně zranil ukazovák levé ruky. I když tehdy to ještě nevěděl, toto zranění mělo v pozdějších letech velký vliv na výběr nástroje, kterému se bude věnovat. Ve stejném roce nastoupil na pražskou konzervatoř do kontrabasové třídy. Bohužel špatně ošetřený a deformovaný prst mu bránil v řádném studiu hry na kontrabas. Přestoupil tedy do fagotové třídy, ale neměl dostatečné předpoklady na studium tohoto nástroje. V roce 1947 na doporučení prof. Pivoňky konzervatoř opouští.⁷⁴

⁷⁰ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 14

⁷¹ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 14

⁷² HELMOVÁ, R., Personální archiv. Praha: Pražská konzervatoř

⁷³ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 7

⁷⁴ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 7

Svého snu profesionálního umělce se však nevzdal. Po setkání s prof. Pletánkem si zamiloval tubu a začal se jí aktivně věnovat. V roce 1949 opět nastoupil na Pražskou konzervatoř, tentokrát do tubové třídy prof. Pletánka. Za zmínku stojí, že během studia byl dvakrát vyhlášen laureátem pražské konzervatoře. Absolvoval se skladbou Rondo J. F. Nováka roku 1954 za doprovodu symfonického orchestru Hlavního města Prahy FOK.⁷⁵

V roce 1955 zemřel jeho mentor prof. Pletánek. Na jeho doporučení pokračoval v soukromém studiu u Oldřicha Seligra, jež byl sólovým hráčem na lesní roh České filharmonie. Nastudoval u něj mnoho skladeb, mimo jiné i hornový koncert Richarda Strausse Es dur v úpravě pro tubu. *“Během výkonu základní vojenské služby byl členem orchestru AUS VN.”*⁷⁶ Následně v letech 1954 – 1956 působil také jako stálá výpomoc v orchestru Národního divadla. V roce 1956 se zúčastnil konkurzu do České filharmonie a byl přijat. Shodou okolností byl přijat přesně v den svých dvacátých sedmých narozenin 1. listopadu 1956.⁷⁷

Během působení v České filharmonii byl členem souboru Dechovka ve fraku složeného právě z členů tohoto orchestru. Ten působil téměř čtyřicet let až do jeho rozpuštění v roce 1986. Roku 1976 se Václavu Hozovi dostalo velké pocty, když byl jako jediný Československý tubista pozván na první světový kongres žesťových nástrojů v Montreux a byl požádán, aby kongres zahájil svou přednáškou s názvem Anatomie tvoření tónu na žesťové nástroje. Později na tomto kongresu vedl přednášku s názvem Tuba v Československu. Stal se zde také doživotním čestným členem Tubists Universal Brotherhood Association (T. U. B. A.).⁷⁸

Součástí jeho zahajovací přednášky byl deseti minutový zdravotnický film nazvaný Fyziologické zvláštnosti ve hře na žesťové nástroje, na kterém spolupracoval s našimi předními zdravotnickými odborníky. Tento film se později stal základem teoretické části Master Class vedených Václavem Hozou v Japonsku v roce 1994.⁷⁹

Václav Hoza se věnoval i studiové práci. Pro Supraphon v roce 1978 natočil sólově dvě skladby Jiřího Pauera. Tubonettu pro tubu a klavír a Koncertní polku pro tubu,

⁷⁵ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 7

⁷⁶ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 8

⁷⁷ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 8

⁷⁸ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 9

⁷⁹ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 10

pikolu a dechový orchestr s Ústřední hudbou Ministerstva vnitra. Dále byl členem několika souborů Harmonie českých filharmoniků, Pražští žest'ový sólisté (1978 – 1991) a Pražští pozouněři. Také přispíval svými články do odborných časopisů. Prvním byl článek nazvaný František Václav Červený pro Brass Bulletin a druhým článek pro časopis Hudební nástroje Vztah uměleckých a technických požadavků k nástrojům současné doby publikovaný roku 1978.⁸⁰

Pan Hoza se také aktivně věnoval pedagogické činnosti. Na Pražské konzervatoři vyučoval v letech 1962 – 1999.⁸¹ Mezi první úspěšné absolventy tubové třídy na pražské konzervatoři patřili a absolventi Vojenské hudební školy v Roudnici, kteří si takto při zaměstnání dále zvyšovali svoji odbornou kvalifikaci. Mezi jeho absolventy patřili Pavel Trnka, bývalý pedagog tuby na pražské konzervatoři a člen orchestru Národního divadla v Praze a Karel Malimánek současný pedagog tuby na pražské konzervatoři, HAMU a člen České filharmonie od roku 1993.⁸² Byl i u založení tubové třídy na pražské AMU kde působil jako externí pedagog v letech 1998 – 2007.⁸³

13.1 Alexander Lebedjev

Narodil se 9. ledna 1924 v menším městě Dankov, v regionu Liptesk. Otec byl chirurgem a ředitelem místní nemocnice. Jeho matka byla učitelka matematiky na střední škole.⁸⁴ Hudebně se věnoval od útlého dětství. Jako malý chlapec se začal učit na klavír, avšak stále více ho přitahovaly žest'ové nástroje. To byl hlavní důvod, proč se později začal učit hře na tubu.⁸⁵

V roce 1942 dokončil studia a byl přijat do Armády. Po ukončení vojenského výcviku byl poslán na válečnou frontu. Zde strávil pouze necelý rok, jelikož utrpěl těžké válečné zranění. Po ukončení léčby nebyl schopen dalšího boje, a proto byl poslán do Moskvy, kde působil ve vojenské kapele. Během působení v Moskevské vojenské kapele pokračoval ve studiu hry na Tubu a hudební teorie na Ippolitov – Ivanov Hudební škole.

⁸⁰ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 12

⁸¹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.hamu.cz/katedry/katedra-dechovych-nastroju/vaclav-hoza-tuba>>

⁸² RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998, str. 13

⁸³ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.hamu.cz/katedry/katedra-dechovych-nastroju/vaclav-hoza-tuba>>

⁸⁴ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://inbbflat.blogspot.cz/2015/01/alexei-k-lebedev-tubista-pedagogy.html>>

⁸⁵ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://Tuba.org.ru/int.php>>

Po ukončení války v roce 1945 opustil armádní kapelu a začal se opět věnovat studiu Tuby v orchestrálním oddělení na Moskevské státní konzervatoři.⁸⁶ Zde studoval u I. Tcherabanire.⁸⁷ Při studiu hry, v roce 1947, se Alexander pokusil o svou první skladbu, což byl Koncert č. 1 pro tubu a klavír. O dva roky později se pokusil o tvorbu znovu a složil Koncertní Allegro pro tubu a klavír. Obě tyto skladby jsou do dnes velice hraným a používaným materiálem. Studium hry na tubu na Moskevské státní konzervatoři ukončil v roce 1949, avšak zůstal jejím studentem, jelikož v letech 1950 - 1953 se věnoval oboru skladby.⁸⁸

Při dokončování studia skladby, projevil zájem otevřít na Moskevské státní konzervatoři vůbec první samostatný studijní obor Tuba. Do této doby nebyla možnost nikde ve východní Evropě studovat samostatně hru na tento nástroj. Vedení Moskevské konzervatoře mu tento projekt umožnilo, a proto se poprvé začal vyučovat obor Tuba v září roku 1953. Jejím učitelem se nemohl stát nikdo jiný než Alexander Lebedjev.⁸⁹

Po několika letech vyučování na konzervatoři se Alexander rozhodl vypracovat dvousvazkovou školu hry na Tubu. Bylo to především z důvodu velkého nedostatku notového materiálu pro studium sólové hry. Díky tvorbě školy hry na tubu se Alexandrovi podařilo vyjednat s mnoha Ruskými autory tvorbu přímo pro tento nástroj. Do této doby nebylo moc skladatelů, kteří by pro Tubu skládali jako pro sólový nástroj. V jeho škole se mnoho těchto skladeb objevilo, a proto mu tvorba zabrala dlouhých patnáct let. Mezi ruskými autory, jejichž skladby se ve škole prezentovaly, patří např. N. Rakov, T. Smirno, K. Volkov, G. Dimitriyev, V. Kikta a Valerij Strukov. Mnozí s těchto autorů se dále věnovali skladbě pro tubu. Některé z jejich skladeb se staly stěžejním materiálem využívaným při mezinárodních tubových soutěžích.⁹⁰

Vytvářel originální etudy, zajišťoval přepisy skladeb původně určených pro jiné nástroje a nových skladeb od současných autorů. Skládal i pro dechové soubory, a to převážně v 50. až 70. letech. Za tuto dobu složil více než 60 skladeb. Byly to převážně lyrické písně, písně pro děti a skladby pro armádní soubory.

⁸⁶[online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Lebedev.pdf>>

⁸⁷[online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://inbbflat.blogspot.cz/2015/01/alexei-k-lebedev-tubista-pedagogy.html>>

⁸⁸[online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Lebedev.pdf>>

⁸⁹[online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <Tuba.org.ru/int.php>

⁹⁰[online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Lebedev.pdf>>

V roce 1970 vedení školy udělilo Alexandru Lebedjevovi titul docenta, se kterým působil na tamní škole 16 let. V průběhu 70. let začal vyučovat i komorní hře. V roce 1986 napsal Koncert č. 2 pro tubu a klavír, který byl redigován a vydán německým vydavatelstvím v roce 1995, tedy až po autorově smrti. V roce 1986 získal titul řádného profesora, s nímž učil na Moskevské konzervatoři až do své smrti v roce 1993. Za svou tři a čtyřicetiletou pedagogickou praxi pod jeho vedením absolvovalo více než padesát tubistů a více než 100 komorních hráčů. V průběhu let mnozí z jeho žáků obsadili pozice hráčů ve významných ruských orchestrech a v jiných zemích bývalého sovětského svazu.⁹¹

Jedním z významných studentů, který absolvoval v roce 1967, byl Loury I. Larie. Působil v Národní Moskevské filharmonii a v roce 1993 se stal pedagogickým nástupcem svého tehdejšího profesora na Moskevské státní konzervatoři.⁹² Mezinárodní tubová asociace (T.U.B.A) udělila in memoriam Alexandru Lebedjevovi ocenění za celoživotní dílo a velký přínos pro celou tubovou komunitu.⁹³

⁹¹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Lebedev.pdf>>

⁹² [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://Tuba.org.ru/int.php>>

⁹³ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Lebedev.pdf>>

2. Nejvýznamnější autoři a skladby pro tubovou generaci 70. a 80. let

2.1. Ralph Vaughan William

Narodil se 18. října 1872 v malé vesnici Cotswold v Down Amprey.⁹⁴ Jeho otec byl vikář anglikánské církve a jeho matka byla praneťčí Charlese Darwina.⁹⁵ Hudební vzdělání získal na Charterhouse school a Trinity College v Cambridge. Později se rozhodl studovat Stanford a Parry na Royal College of Music. Mezi jeho spolužáky v zahraničí patřili i Max Bruch, kterého poznal v Berlíně a Maurice Ravel, kterého potkal v Paříži. Na přelomu století se začal věnovat, jako jeden z prvních, cestování po venkově a shromažďování lidových písní a koled, které zapisoval. Živil se jako hudební redaktor v The English Hymnal, kde dostal příležitost složit několik hymnů, které se staly celosvětově oblíbenými. Za velkou životní zkušenost považoval příležitost pomoci při editování The Oxford Book the Carols, jež byly velmi úspěšnou sbírkou. Před začátkem války měl možnost se setkat s Gustavem Holstem, s nímž navázal dlouholeté přátelství. Když vypukla 1. Světová válka, dobrovolně se přihlásil. Především toto období výrazně poznamenalo jeho skladatelskou činnost. Ve válce totiž přišel o přítele George Butterwortha, což Williamse velmi zasáhlo a poznamenalo.⁹⁶

Po mnoho let pořádal a odborně vedl hudební festival Leith Hill. Byl dokonce profesorem skladby na Royal College of Music v Londýně. Dne 26. srpna v ranních hodinách neočekávaně a náhle zemřel. Za celý svůj život napsal nemálo skladeb. Zanechal zde devět symfonií, pět oper, za druhé světové války se začal věnovat filmové hudbě, scénické hudbě, baletu. Napsal několik písňových cyklů a sólových koncertů. Do světa tuby se zapsal nejznámějším a nejhranějším dílem. Jeho trojvětý Koncert pro tubu a orchestr je jedinečný.⁹⁷

2.2. Edward Gregson

Narodil se roku 1945 v Městečku Sunderland v Anglii. Je skladatelem mezinárodní pověsti. Jeho hudba je hrána vysílána po celém světě. Studoval skladbu a hru na

⁹⁴ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://rvwsociety.com/biography.html>>

⁹⁵ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Ralph_Vaughan_Williams>

⁹⁶ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://rvwsociety.com/biography.html>>

⁹⁷ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://rvwsociety.com/biography.html>>

klavír na Royal Academy of Music v letech 1963 – 1967 a za dobu svého studia získal pět ocenění za své skladby. Skládá instrumentální, orchestrální, komorní a sborové skladby. Také psal hudbu pro divadlo, filmy a televizní programy. Jeho skladby hrají orchestry jako například Royal Liverpool Philharmonia, BBC Philharmonia a mnoho dalších.

V sedmdesátých letech začal komponovat sérii sólových koncertů s doprovodem orchestru pro nástroje lesní roh, tuba, trombón, trubka, klarinet, klavír, housle, saxofon, violoncello a flétnu. Tato série pokračuje dodnes. Jako skladatel je velice uznávaný za přínos skladeb pro dechové a žesťové nástroje.⁹⁸ Mezi nejznámější skladby pro dechové nástroje patří jeho sólové koncerty pro tubu, lesní roh, trombón, trubku, klarinet, saxofon, flétnu, 2 dechové kvintety, 2 žesťové kvartety, 3 taneční epizody pro žesťový oktet a fanfáry a slavnostní díla pro různé příležitosti.

Působil také jako pedagog na University of London v letech 1976 – 1996 a poté na Royal National College of Music v Manchesteru v letech 1996 – 2008. V roce 2008 opustil akademickou obec, aby se mohl plně věnovat skladbě. Je také držitelem titulu emeritního profesora na Royal National College of Music.⁹⁹

2.3. Anthony Plog

Anthony Plog se narodil 13. listopadu 1947 v Glendale v Kalifornii. Je americkým skladatelem, dirigentem a trumpetistou. Studium hry na trubku započal v deseti letech, a již v devatenácti letech hrál na trubku jako záskok v Los Angeleské filharmonii pod dirigenty, jako byli Zubin Mehta, James Levine, Michael Tilson Thomas, Claudio Abbado a mnoho dalších. Svou první pracovní příležitost dostal jako první trumpetista v Los Anthonio Symphony. Zde působil v letech 1970 až 1973. Poté dostal příležitost stát se členem Utah Symphony, jež přijal a setrval zde až do roku 1976.¹⁰⁰

Poté co opustil Utah Symphony se rozhodl věnovat sólové a skladatelské kariéře. Zároveň však žil v Los Angeles, kde se od roku 1976 do roku 1988 živil na pozici prvního trumpetisty Los Angeles Chamber Orcherstra Pacific Symphony. Příležitostně se také účastnil natáčení hudby pro velká Hollywoodská filmová studia.

⁹⁸ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.musicsalesclassical.com/composer/short-bio/edward-gregson>>

⁹⁹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://edwardgregson.com/about/>>

¹⁰⁰ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Anthony_Plog>

Je podepsán pod filmy jako je například Star Trek 1, Gremlins, Rocky 2 a 3, atd. V roce 1990 se přestěhoval do Švédska, kde byl členem Malmo Symphony. Od roku 1993 až do roku 2013 byl členem profesorského sboru Staatliche Hochschule für Musik ve Freiburgu v Německu.¹⁰¹

Jako sólový hráč Anthony Plog procestoval celé Spojené státy, Evropu, Austrálii a Japonsko. Jeho hráčské umění bylo zaznamenáno na několika deskách. Nevěnoval se pouze sólové hře, ale i komorní hudba tvořila důležitou součást jeho hudebního života. Byl například jedním ze zakládajících členů Fine Arts Brass Quintet a The Summit Brass. Koncertní pódia Anthony Plog nadobro opustil v roce 2001, a to proto, aby se mohl plně věnovat pedagogické a především skladatelské činnosti. Na počátku své skladatelské kariéry se věnovat téměř výlučně tvorbě pro žesťové nástroje. Jednalo se o skladby pro ansámblové obsazení, a to zejména pro žesťové kvintety. Anthony Plog je významným autorem nejen pro tubisty, ale pro všechny hráče žesťových nástrojů, jelikož pro všechny žesťové nástroje skládá stejnou měrou. Prvním velkým počinem pro hudební svět sólové tuby byla jeho skladba Three Miniatures, kterou napsal v roce 1989. Tato skladba byla věnována Rogeru Bobovi, jež tuto skladbu zvěčnil na své nahrávce s názvem „Tuba Libera“. Bohužel, toto je jediná skladba Anthonyho Ploga pro sólovou tubu, která byla napsána ještě v osmdesátých letech.¹⁰²

I když jeho další skladby pro tubu byly napsány o několik let později, úzce souvisí s přerodem v hráčském světě, který se započal právě v 70 a 80 letech. Anthony Plog byl bezesporu jedním z autorů, který pomohl prosadit tubu jako sólový nástroj. Jeho další skladby pro tubu jsou: Nocturne pro Tubu a Piano (2004), Statements pro Tubu a Piano (1994) a Tuba Concerto pro tubu a piano (1997). Jeho publikace vyšly v několika předních hudebních vydavatelstvích například Western International Music a Brass Press. Jeho exkluzivním vydavatelstvím se stalo BIM ze Švýcarska.¹⁰³

2.4. Jiří Pauer

Jiří Pauer se narodil 22. února 1919 v Libušíně u Kladna. Pocházel z hornické rodiny. Svá studia započal na učitelském ústavu v Kladně v roce 1934 a úspěšně je dokončil roku 1938. Po dokončení školy ihned začal vyučovat na národních školách,

¹⁰¹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://anthonyplog.com/about-me/biography/>>

¹⁰² [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://anthonyplog.com/about-me/biography/>>

¹⁰³ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://anthonyplog.com/about-me/biography/>>

kde setrval až do roku 1948. Současně s tímto zaměstnáním docházel na soukromé hodiny harmonie a instrumentace. Později se začal věnovat studiu skladby u Aloise Háby na pražské konzervatoři a následně u Pavla Bořkovce na AMU. Celá studia mu trvala od roku 1943 do roku 1950.

Od roku 1949 působil jako státní úředník a manažer různých kulturních institucí. Dále zastával pozici šéfa opery Národního divadla v Praze, a to hned dvakrát v letech 1953 až 1955 a 1965 až 1967. V letech 1958 až 1980 zastával funkci uměleckého ředitele České filharmonie a v letech 1979 až 1989 byl ředitelem Národního divadla v Praze. Současně se věnoval také komponování. Za celý svůj život napsal celkem pět oper, jeden balet a mnoho vokálních, orchestrálních, instrumentálních a komorních skladeb.¹⁰⁴

Pro tubu zkomponoval pouze jednu skladbu, avšak neméně významnou. Tou skladbou je Tubonetta. Je to jedna z nejvýraznějších a nejvýznamnějších českých tubových skladeb současnosti, kterou pro Supraphon nahrál Václav Hoza¹⁰⁵ a pro Český rozhlas ji nahrál Pavel Trnka se Zdenou Kurzovou v roce 1981.¹⁰⁶ V letech 1967 – 1972 vyučoval skladbu na AMU jako externista a od roku 1972 jako řádný profesor. Zemřel ve věku 88 let 21. prosince 2007.¹⁰⁷

2.5. Nejvýznamnější skladby tubového světa

Tubové koncerty a vůbec sólové skladby pro tubu jsou z pohledu hudebních dějin poměrně moderní záležitostí. Tuba jako taková vznikla v roce 1835, avšak nevypadala tak, jak ji známe dnes. Tyto nástroje byly navrženy pouze jako doplňkový nástroj trombonové skupiny původně ve vojenských kapelách a později i v symfonických orchestrech. Byly neohrabané, pomalé a jejich zvuk ani zdaleka nedosahoval zvukových kvalit dnešních nástrojů. Nikoho po dlouhá léta ani nenapadlo, že by se tuba mohla stát sólovým nástrojem. Bezmála více než století čekal tento nástroj na svou velkou šanci v podobě velkého sólového koncertu. Ten

¹⁰⁴ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Pauer>

¹⁰⁵ RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Konzervatoř v Praze, Na rejdišti 1, Praha 1, 1998, str. 12

¹⁰⁶ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <http://www.radioteka.cz/detail/CRo_xml_11780135/Solo-pro-tubu-Hindemith,-Penderecki,-Pauer-ad.>

¹⁰⁷ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Pauer>

přišel v roce 1954 v podobě koncertu pro tubu a orchestr od Ralpa Voughena Williamse. A od té doby bylo napsáno více jak sto dvacet koncertů pro tubu.¹⁰⁸

Bezpochyby jednou z nejvýznamnějších, ne-li opravdu nejvýznamnější skladbou pro tubu je koncert Ralpa Vaughana Williamse, který byl napsán pro Phillipa Catalineta, hlavního tubistu Londýnského Symfonického Orchestru. Byl napsán v roce 1954 a ve stejném roce byl i premiérován a natočen s výše uvedeným orchestrem. Je to dokonce jeden z nejnahrávanějších koncertů v historii tuby. Mnoho významných interpretů tento koncert nahrálo např. John Fletcher, James Gurlay, Oystein Baadsvik, Walter Hilgers, Roger Bobo a mnoho dalších. Je také už po mnoho let nedílnou součástí tubových soutěží a orchestrálních konkurzů.¹⁰⁹ Roger Bobo tento koncert zmiňuje v rozhovoru s Harrym Hoogendijkem. Když v roce 1962 dělal konkurz do Rochester Symphony Orchestra vzpomíná na něj takto „*Konkurz byl velmi dobře organizován. Kleine Zaal a Bernard Haitink seděli mezi členy poroty. Na jevišti se mnou, byl Marinus Komst (hlavní trumpetista v té době). Ukázky byly: Mistři, Petruška , Bruckner 7, Mahler 1 a Cadenza od " Vaughana Williamse Tuba Concerto. Mimochodem, v té době nikdo o tomto koncertu neslyšel, protože byl napsán v roce 1954, a to bylo o pouhých osm let později. Někdo se dokonce zeptal: "Co to ten chlap hraje?" To ještě nebyl velkým konkursním kusem, to se stal později.*“ [„The audition was very well organized. It was in the Kleine Zaal and Bernard Haitink sat between the members of the jury. On stage, with me, was Marinus Komst (Principal Trumpet at that time). The excerpts were: Meistersinger, Petrouska, Bruckner 7, Mahler 1 and Cadenza from the Vaughan Williams Tuba Concerto. By the way, at that time, nobody had heard of this concerto, because it was written in 1954 and this was only eight years later. Somebody even asked: “What is it this guy is playing”? It hadn't become the big audition piece then it would become later.“]¹¹⁰

Jelikož tento koncert byl napsán v roce 1954, nezapadá přesně do kontextu tématu této absolventské práce, považoval jsem však jako tubista, který se touto skladbou zabýval za svou povinnost jí zmínit. Je to z toho důvodu, že Williamsův koncert byl

¹⁰⁸ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://books.google.cz/books?id=sRRjBISpHdkC&pg=RA1-PA19&lpg=RA1-PA19&dq=eugene+bozza+concertino+tuba&source=bl&ots=5Nk2bpWTWe&sig=HegPP_zoihVLd6Lpxyza9RNkX5Q&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwjFhP7N0urKAhWHXiWKHUXIDos4ChDoAQgdMAA#v=onepage&q=eugene%20bozza%20concertino%20tuba&f=false>

¹⁰⁹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <[https://en.wikipedia.org/wiki/Tuba_Concerto_\(Vaughan_Williams\)>](https://en.wikipedia.org/wiki/Tuba_Concerto_(Vaughan_Williams)>)

¹¹⁰ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <http://www.perryhoogendijk.com/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=55&lang=en>

jakousi první pomyslnou vlašťovkou, která odstartovala tvorbu velkých koncertů pro tubu. Před tímto koncertem nikdo nesložil nic podobného pro tubu.

Za tímto koncertem brzy následovala sonáta, která je pro každého tubistu takřka povinností znát. Roku 1955 ji složil světoznámý německý autor Paul Hindemith. Patří do jeho pomyslné kolekce sonát, které napsal pro každý nástroj. Od tohoto bodu na sebe tuba začala upozorňovat, jako na sólový nástroj a dávat najevo, že se s ní musí počítat.¹¹¹

Před sedmdesátými lety vzniklo ještě několik sólových děl pro tubu, které rozhodně podpořili trend tvorby pro tubu jako pro sólový nástroj. V roce 1960 napsal americký skladatel Alec Wilder *Effie Suitu* pro tubu a klavír, která je dodnes hojně využívána na tubových soutěžích.¹¹² V šedesátých letech se také objevil Francouzský skladatel Eugene Bozza, který přispěl do tubového repertoáru několika menšími sonátami, ale hlavně dalším Koncertem pro tubu a orchestr v roce 1967.¹¹³ Dále jsou tu skladby dodnes hojně využívané na mezinárodních soutěžích a to *Concertino* pro tubu a dechový ansámbl od Franka Bergriscuttoa z roku 1963 a *Encounters II* od Williama Krafta z roku 1966. Nebyli to pouze skladatelé, kteří přispívali do tubového repertoáru, byli to i samotní hráči jako například William Bell se svou skladbou *The Spartan* z roku 1963.

V sedmdesátých letech už se pro sólovou tubu skládalo více skladeb než v předcházejících dvou desetiletích. Bylo to také především díky vzniku mezinárodní tubové asociace (T. U. B. A.), která se snažila rozšířit tubový repertoár. Rozhodně nejvlivnější skladbou tohoto desetiletí je Koncert pro tubu a žesťový orchestr od Edwarda Gregsona. Velkou zvláštností tohoto koncertu je, že byl napsán ve třech verzích. Nemnění se sólový part, ale obsazení doprovodného orchestru. První verze je pro tubu a žesťový soubor z roku 1976, druhá verze pro tubu a orchestr z roku 1978 a třetí je pro tubu a dechový dřevěný orchestr z roku 1984.¹¹⁴

Tento koncert byl napsán pro Johna Fletchera a premiéru měl v Middleton Civic Hall, poblíž Manchesteru 24. dubna 1976 s Besses of the Barn band. Koncert dirigoval

¹¹¹ PATCELT, M. Paul Hindemith a jeho sonáta pro tubu a klavír (Diplomová práce) Praha: Pražská konzervatoř. 2011, str.18

¹¹² [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Alec_Wilder>

¹¹³ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_compositions_by_Eug%C3%A8ne_Bozza>

¹¹⁴ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://edwardgregson.com/works/tuba-concerto-brass-band-version/>>

sám autor a byl zaznamenán televizní stanicí BBC a vysílán v programu Onibus. Koncert je klasicky třívětý (rychlá – pomalá – rychlá). První věta je v sonátové formě s dvěma kontrastními tématy, přičemž první je rytmického a druhé lyrického rázu. Druhá věta začíná pomalým chorálem, jež zní až do nástupu tuby, která je nositelkou hlavního tématu. Po této pomalé a zádumčivé části zazní opět chorál v žestích. Následuje prostřední část, která je poměrně svižná a využívá se zde hojně chromatika gradující až do velkého vyvrcholení. Ve velkém fortissimu se navrací hlavní téma, které postupně zeslabuje do návratu chorálu a následně velice klidně končí. Finále je lehké, svěží a odehrává se v rondové formě. Po krátkém úvodu tuba nastoupí s hlavním tématem, které má charakter hravého a veselého tance. Po hlavním tématu nastupují dvě epizody. Ta první je charakteristická širokou melodií mírně připomínající lyrickou část v první větě. Druhá poněkud vybočuje z charakteru skladby, je to pomalý waltz s prvky jazzu. Následuje virtuózní kadence a návrat k hlavnímu tématu, který vrcholí grandiózním finále.¹¹⁵

Tento koncert je zaslouženě považován za jednu z hlavních prací sólového tubového repertoáru. Byl proveden a vysílán ve více než čtyřiceti zemích světa a v současné době existuje šest komerčních nahrávek tohoto koncertu v různých verzích.¹¹⁶

Z těch českých skladeb stojí rozhodně za zmínku Tubonetta od Jiřího Pauera z roku 1976. Je to třívětá skladba koncertního charakteru trvající přibližně deset minut. Umělci dává možnost předvést své rozsahové a rytmické mistrovství v plném rozsahu na ploše první a třetí věty. V druhé větě zase může hráč ukázat smysl pro frázování, jelikož je spíše lyrického rázu.¹¹⁷

Opravdový převrat v tvorbě sólových skladeb pro tubu nastal v osmdesátých letech. V této době vznikly jedny z nehranějších a také nejobtížnějších skladeb pro sólovou tubu bez doprovodu. Byly to Capriccio od Krzystofa Pendereckého z roku 1980. Tato skladba je základním kamenem každého tubisty, který se pokouší prosadit se jako sólový hráč.¹¹⁸ Dále Salve Venere, Salve Marte od skladatele a významného tubisty Johna Stevense, který tuto skladbu napsal a věnoval Rogeru Bobovi.¹¹⁹ Dále je zde

¹¹⁵ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://edwardgregson.com/works/tuba-concerto-brass-band-version/>>

¹¹⁶ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <https://en.wikipedia.org/wiki/Edward_Gregson>

¹¹⁷ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.editions-bim.com/jiri-pauer-tubonetta-for-tuba-and-piano.html>>

¹¹⁸ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<https://www.justforbrass.com/capriccio-for-tuba-solo>>

¹¹⁹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.editions-bim.com/john-stevens-salve-venere-salve-marte-for-tuba-solo.html>>

Rodger Vaughan, anglický skladatel, který byl za svého života velice ceněným autorem nejen tubových, ale i žesťových skladeb. V osmdesátých letech napsal pro tubu mnoho kvartetů i sólových skladeb.¹²⁰ Jsou to Manchester Parade z roku 1981,¹²¹ Three miniatures z roku 1982¹²² a Elegy z roku 1986.¹²³ Ani česká tvorba zde nezůstává pozadu, nejvýznamnější koncert této doby je Koncert pro tubu a orchestr od Františka Domažlického z roku 1983. V prvních dvou větách Domažlický hojně využívá svůj smysl pro kontinuální vedení melodické linky. Kontrastní závěrečná věta je plná synkopických prvků tolik typických pro Domažlického hudbu. I přes stále rostoucí množství evropských a především amerických skladeb pro tubu, se stal Domažlického koncert nedílnou součástí českého tubového repertoáru. Tato skladba patří mezi těch pár děl českých skladatelů, které se pravidelně ukazují na repertoáru mezinárodních soutěží.¹²⁴ Objevily se zde i dva velice významné koncerty. Prvním je Koncert pro tubu a orchestr od Valerye Strukowa z roku 1982, který je dodnes hrán v Rusku na B tubu, i když západní trend ho radí hrát na F tubu.¹²⁵ Druhým je Koncert pro tubu a orchestr od Johna Williamse z roku 1985, který se stal nedílnou součástí každé mezinárodní tubové soutěže.¹²⁶

¹²⁰ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.legacy.com/obituaries/latimes/obituary.aspx?pid=155821322>>

¹²¹ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.sheetmusicplus.com/title/manchester-parade-sheet-music/19759311>>

¹²² [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.sheetmusicplus.com/title/three-miniatures-sheet-music/19759314>>

¹²³ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.sheetmusicplus.com/title/elegy-sheet-music/19759309>>

¹²⁴ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.rozhlas.cz/publishing/classical/zprava/concerto-for-tuba-and-strings-frantisek-domazlicky--991919>>

¹²⁵ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.editions-bim.com/valery-strukow-concerto-for-tuba-and-symphony-orchestra-or-piano.html>>

¹²⁶ [online]. [cit. 2016-29-03] Dostupný z WWW: <<http://www.sheetmusicplus.com/title/concerto-for-tuba-tuba-piano-sheet-music/2976233>>

3. Tubists Universal Brotherhood Association (T.U.B.A.) později Internacional Tuba Eufonium Association (I.T.E.A.)

Tubists Universal Brotherhood Association, T.U.B.A., byla prvním spolkem, který se snažil přiblížit všechny tubisty světa. Byla založena v duchu mistrovských kurzů. První pokusy o založení tohoto spolku proběhly v letech 1966 a 1971. Hlavním iniciátorem byl Robert Ryker, který hrál na tubu v Montrealském symfonickém orchestru. Při této iniciativě mu pomáhali tubisté Lesley Varner a Winston Morris. Ryker se usilovně snažil nalézt zájemce o vytvoření takového spolku, kterých bylo překvapivě velmi mnoho, a také sháněl sponzory. Ty brzo našel ve firmách Conn a Miraphone. Prvním počinem této organizace bylo jmenování tří čestných členů. Byli to do té doby jedni z nejvýznamnějších tubistů světa. Harvey Phillips (pozdější inovátor, který založil spolky Oktubafest a Christmas tuba), William Bell a Arnold Jacobs. Tito čestní členové byli velkým lákadlem pro ostatní tubisty, aby se stali členy tohoto spolku. Název spolku byl vymyšlen záměrně jeho zakladatelem Robertem Rykerem tak, aby z prvních písmen slov názvu vznikla zkratka TUBA.

T.U.B.A. se stala mezinárodním hnutím v návaznosti na první mezinárodní tubové symposium (workshop). Při této asociaci vznikl také roku 1973 zpravodaj T.U.B.A. Jurnal. Cílem prvního symposia bylo natáhnout skladatele, kteří by byli ochotni skládat více sólových skladeb pro tubu. Tato iniciativa se vyplatila, jelikož Harvey Phillips odhadoval, že díky tomuto úsilí vzniklo okolo stopadesáti nových skladeb. Roku 1974 bylo do působnosti symposia zahrnuto také eufonium a titul symposia byl upraven, aby zahrnoval „tuba – Eufonium“. Ústava spolku byla vypracována v roce 1973 a po revidování byla přijata roku 1975. V posledních letech existence asociace počet členů čítal více než dva a půl tisíce členů z více než padesáti zemí a zaznamenal dvacet sedm nových děl pro tubu a Eufonium.¹²⁷

Plánem a posláním tohoto spolku bylo rozšíření výkonnostních a pracovních příležitostí, zlepšení image tuby a výkonných umělců, prozkoumání pedagogických přístupů prostřednictvím nových výukových zdrojů, podpoření činnosti v novém designu nástrojů, generování nové skladby pro tubu a eufonium, prozkoumání

¹²⁷ [online]. [cit. 2016-29-03] <https://en.wikipedia.org/wiki/International_Tuba_Euphonium_Association>

Dostupný

z WWW:

nových směrů v technice, vytvoření a udržení vhodné knihovny, nahrávek a tiskovin, povzbuzování tubových seminářů a konferencí a publikace deníku.

V roce 2000 byl název asociace změněn z Tubists Universal Brotherhood Association (T.U.B.A) na Internacional Tuba Eufonium Association (I.T.E.A). Členství v I.T.E.A. je otevřené všem, kteří mají výrazný zájem o tubu nebo eufonium. A vyžaduje každoroční příspěvky. Sdružení má výkonný výbor, čestný poradní výbor, představenstvo a personál deníku I.T.E.A. Jurnal. Mezi prezidenty spolku patřili významní tubisté jako např. Harvey Phillips, Daniel Perantoni, Jim Self, Jeffrey Fundenberg a mnoho dalších.¹²⁸

Roku 1969 měla asociace T.U.B.A. dvě stě devatenáct registrovaných členů z jedenácti zemí. Bylo zde sto padesát čtyři členů z USA, třicet pět z Kanady, devatenáct z Velké Británie, dva z Austrálie, Západního Německa a Finska, jeden z Rakouska, Švédska, Japonska, Izraele a Československa. Tím jediným členem z Československa byl Pavel Trnka, v tehdejší době tubista orchestru národního divadla a jeden z největších propagátorů sólového hraní na tubu u nás.¹²⁹

Pro zajímavost přikládám překlad dopisu, který vyzívá všechny tubisty, aby se zaregistrovali do organizace T.U.B.A. V tomto dopise je přesně vyjádřeno, proč se tubisté snažili sjednotit. Je to dopis, který pochází z roku 1969, tedy z roku, kdy se tubová asociace zrodila. Překlad dopisu, který zde předkládám, obdržel v roce 1969 Pavel Trnka, první český tubista registrovaný v této mezinárodní asociaci.

„DOPIS PŘEDSEDY

Je pro mě velkou radostí věnovat se první činnosti Světového bratrského svazu tubistů, k níž patří i uvedení prvního ročníku našeho nepravidelně vydávaného Zpravodaje. Naše bratrstvo není malým svazem jak ukáže rychlý pohled na seznam členů; bylo toužebným snem mnoha tubistů už po mnoho let a trvalo téměř dva roky, než bylo dosaženo ustavení naší organizace. Seznam má dnes více než dvě stědvacet členů. Neukazuje však, že v naší kartotéce jsou jména dalších tubistů,

¹²⁸ [online]. [cit. 2016-29-03] <https://en.wikipedia.org/wiki/International_Tuba_Euphonium_Association>

¹²⁹ [online]. [cit. 2016-29-03] <https://en.wikipedia.org/wiki/International_Tuba_Euphonium_Association>

Dostupný z WWW:

Dostupný z WWW:

kteří dosud neodpověděli na naši pozvánku, a že jsou tu další tubisté, kteří na nás budou jednou upozorněni.

Rád bych se zmínil o svých názorech na cíle a účel T. U. B. A. Není nás tolik jako je hráčů na jiné běžnější nástroje. V četných městech je dost hráčů na většinu nástrojů, aby si mohly vytvořit malou hudební obec. U tubistů tomu tak není; náš dialog je třeba vést s hráči jiných měst a jiných zemí. To je tedy rason d'être našeho bratrstva: být v první řadě sdělovacím a spojovacím článkem mezi námi. Co bratrstvo vlastně představuje je vyjádřeno tímto Zpravodajem a jeho pomocníky – seznamem členů a dotazníkem. Neznamená to však, že pivo a dobré kamarádství nejsou také významnými aspekty našeho bratrstva; jsou, jistě jsou! Přece však jsou trochu odsunuty, protože pivo a dobré kamarádství jsou možné jen když se můžeme sejít a seznámit. Účelem tohoto světového bratrstva je umožnit spojení, nutné pro navázání a udržení svazku mezi námi, tak abychom se všichni podíleli na sledování profesionální činnosti a nových směrech vývoje, které zajímají svět tubistů.

Dostalo se nám velkorysé podpory ze strany nejlepších kritiků a zastánců profese – výrobců nástrojů, na které hrajeme. Naše pozvánky, členské legitimace, potvrzení a dopisní potřeby byly vytištěny pod záštitou společnosti Mirafone Corporation, jejímž ředitelem na západním pobřeží je Howard Lockie, člen T. U. B. A. Pod záštitou Conn Corporation, jejímž obchodním ředitelem je Jim Klapp, také člen T. U. B. A., byl vydán tento Zpravodaj, seznam členů a dotazník. A společnost Getzen, jejímž ředitelem odbytu je Charles Ford, profesionální člen T. U. B. A., nabídla záštitu nad slavnostní večeří pro bratrstvo, která bude součástí naší první národní schůzky. Přirozeně jsme nadšeni, že se setkáváme s tak reálnými projevy souhlasu s naší činností a cílem u průmyslu. Nebylo by ode mě upřímné, kdybych se nezmínil, že doufám, že se nám i nadále podaří zainteresovat obchod na naší činnosti k oboustrannému prospěchu.

Mnozí naši členové vyjádřili podobné sympatie. Napočítal jsem více než devadesát dopisů, ve kterých nám píší, že bratrstvo T. U. B. A. je dobrou věcí. To je pěkné a povzbuzující, jestliže tolik lidí, kterých si vážíme, píše, že jejich vztah je stejný jako náš. A ještě hezčí je na tom často spontánní a osobní způsob, jakým je to vyjádřeno. Došlo nám také mnoho výborných návrhů, dokonce tolik, že k mé hlavní práci patřilo

zavedení systému indexového zařazování dopisů, abychom neztratili žádnou informaci, dotaz, námět a připomínku. Mimochodem zabere to zpropadeně moc času.

....Také se těším na schůzky našeho bratrstva /přirozeně po svých 21. narozeninách příštího března/. Ještě jednou díky za příležitost bližšího spojení s bratry.“ /Jay S. Obenour /University of Washington/.

„Byl jsem velice polichocen pozvánkou ke vstupu do T. U. B. A. a tímto se hlásím ke členství. Ideály a praktické záměry této organizace mohou jen dále podporovat rozvoj našeho vznešeného nástroje, jeho techniku hraní a literaturu, a širší přátelství a kolegiálnítu mezi hráči, zastánci, obdivovateli atd. a také majitele zábavních podniků po celém světě. Budte ujištěni mou plnou podporou. Samozřejmě se velice těším na Zpravodaj a další informace.“ Robert Tucci /kapela U. S. Armády/

„Vaše sdělení je velice zajímavé. Je na čase, aby se tubisté sešli.“ Philip Catelinet /Carnegie-Mellon University/

POZNÁMKY

Z množství a charakteru poznámek, které jsou zde ve výběru uvedeny, jste snad již vyrozuměli, že naše bratrstvo a jeho organizace jsou pro všechny něčím mnohem větším než co i ti nejprozíravější předpokládali. Není divu, že vzhledem k ostatní osobní a profesionální činnosti jsme bohužel o celé měsíce pozadu ve vyhledávání a vyřizování dotazů a poukazů, pozvánek, členských legitimací, potvrzení atd. Jsou to vlastně jakési obtíže s dospíváním a prosím o vaši trpělivost.

Chtěl jsem vám předložit několik odpovědí a připomínek k otázkám, uvedeným v předchozí části; musím Vám však sdělit, že stránka, kterou právě píšete, je už jednou stránkou navíc nad původně odhadovaný rozsah a nemám zdání, kde bychom sehnali další papír na otištění! Tady je na místě optimismus, jsem si jist, že stránka otištěna bude. Moje myšlenky počkají na druhý Zpravodaj – což je záležitost pár měsíců. Chtěli jsme se ve Zpravodaji věnovat i těmto bodům: novému postavení hráčů, komorní hudbě, recitálům a nahrávkám, koncertním zájezdům a seminářům; novým skladbám, publikacím a článkům; výrobkům, nákupu a prodeji; administraci a propagaci, a různým jiným věcem.

Náš první Zpravodaj je provázen dotazníkem, který obsahuje všechny aspekty tubisty. Redaktor dotazníku John Taylor má za úkol vybrat a uspořádat informace,

získané z tohoto průzkumu, a já jsem přesvědčen, že my všichni – a zvláště ti, kdo jsou zaměstnáni v průmyslu ve výrobě nástroje – máme živý zájem o výsledky. Dozvíte se je přirozeně ve Zpravodaji a pak bude znovu předložen nový námět průzkumu.

OZNÁMENÍ

S radostí vám také sděluji, že jsem pozval Charlese Forda, aby byl předsedou první formální akce T. U. B. A. na večeri – recepci během kursu Midwest Band v Chicagu tohoto měsíce. Společnost TUBA, z Miami vystoupí pro Midwest 18. prosince a na toto datum jsme stanovili naši schůzku. Dva čestní členové, navrhli Berghof Gardens, můžete tedy počítat s tím, že večer se bude konat tam. V tak celosvětové organizaci jako je naše je naprosto nemožné plánovat setkání bratrstva, na kterém by se sešlo víc než úctyhodné procento členstva. Proto bych rád upozornil, aby ti, kdo se s námi chtějí 18. prosince setkat v Chicagu, napsali přímo Charlie Fordovi; jeho adresa je uvedena na přiloženém seznamu členů T. U. B. A.

Doufám, že se mi podaří formulovat podrobnosti dalších dvou oznámení T.U.B.A.: naší první objednávky díla pro tubu u známého skladatele a soutěž o skladbu pro tubu. Podrobnosti budou pak uvedeny ve Zpravodaji a jiných příslušných sdělovacích prostředcích.

Došly také četné nabídky k ustavení krajových „sekcí“ T. U. B. A. Domnívám se, že by to bylo velice prospěšné a žádám ty, kdo by se chtěli ujmout iniciativy, aby vyšetřily všechny možnosti. Chtěl bych Vás ujistit, že je naprosto nemožné, aby jeden člověk řídil celý svět, i když je to svět tubistů. Připouštím však, že je to pro nás velice zábavné. Tak tedy do příštího Zpravodaje: pište!“¹³⁰

[„LATTER FROM THE PRESIDENT

It is my very great pleasure to officiate in the first activities of the Tubist Universal Brotherhood Association, and, among those activities, to introduce the first volume of our sporadic Newsletter. This fraternity is no small project, as a quick glance at the Membership Roster will prove; it has been a wistful dream in the minds of many of us for many years, and its organization to this point has taken nearly two years to achieve. The Roster now includes over two hundred and twenty members of

¹³⁰ Soukromý archiv Pavla Trnky

T.U.B.A. What it does not indicate is that our card file contains the names of that number of tubists again, those who have not yet replied to our Letter of Invitation; and there are yet those who will be referred to us in the future.

I would like to give you my thoughts on the aims and purposes of T. U. B. A. There are not so many of us as there are players of other, more common instruments. In many cities there are enough players on most instruments to form a small musical community. Not so among the tubists; our dialogue must be with players from different cities, and different countries. This, then, is the *raison d'être* for our fraternity: it is primarily a means of communication and liaison between us. That which the fraternity stands for is represented in this Newsletter and its tools, the Membership Roster and the Questionnaire. This is not meant to imply that beer and good fellowship are not also significant aspects of our brotherhood; they are, they are! However it does put them a little more into perspective: the beer and good fellowship are only possible when we are able to be together, and know one another. It is the purpose of this worldwide fraternity to provide the communications necessary to establish and maintain that necessary liaison between ourselves, so that we can all share in observing the professional activities and the creation of new developments which are of interest to the tubists' world.

We have been given generous encouragement by some of the best critics and supporters in the profession - - by the manufacturers of the instruments we play. The Mirafone Corporation, whose west coast manager is Howard Lockie, an Associate Member of T.U.B.A., has sponsored the printing of our Letters of Invitation, Membership Cards, Certificates, and Stationery. The Conn Corporation, whose professional sales manager is Jim Klapp, also an Associate Member of T. U. B. A., has sponsored the printing of this Newsletter, Membership Roster, and Questionnaire. And the Getzen Company, whose marketing manager is Charles Ford, a Professional Member of T. U. B. A., has offered to sponsor a dinner – reception for the fraternity as part of our first National Rendez – vous. Naturally we are delighted to have such solid indications of the enthusiasm of the business community for our activities and potential. I would be less than candid, however, if I did not mention that we hope to further involve the business community in our activities, to our mutual benefit.

Many of our members have expressed similar enthusiasm for T.U.B.A.; I have counted some ninety or more letters in the files which tell us that the tuba fraternity (like Motherhood) is a good thing. It is nice, and somewhat reassuring, to have some so many people that I respect let us know that they feel the same way about it. What is all the more charming is that the way in which it is put is often so fresh and personal. And many excellent suggestions have been volunteered; so much so that one of my main activities has been to devise a letter – file index system, so that we do not lose track of all of the information, inquiries, ideas, and recommendations. Incidentally, this takes one hell of a lot of time.

Overdue ...“ I am also looking forward to the meetings of the fraternity (after my 21st birthday next March, of course). Once again, my thanks for this opportunity to be closer to the brothers“. - - Jay S.Obenour (University of Washington)

„I was indeed highly flattered to receive an invitation to join T. U. B. A. and herewith enter my name for candidacy. This organization's ideals and practical intentions can only further the development of our noble instrument, its playing techniques and literature, as well as broaden the friendship and collegiality between its players, supporters, admirers, etc., not to mention the barkeepers of the Word. You can be assured of my fullest support. I am of course eager to receive the newsletter and other information.“ - - Robert Tucci (U. S. Army Field Band)

„Your communication is very interesting. It's about time tubists got together.“ -
- Philip Catelinet (Carnegie – Mellon University)

OBSERVATIONS

You may have gathered, from the quantity and the quality of the remarks excerpted here, that our fraternity and its administration has turned out to be rather more than any of us - - even the most farsighted of us - - could have anticipated. Small wonder, with our other personal and professional activities, that we should be unhappily months behind in looking after inquiries and referrals, letters of invitation, membership cards, certificates, et al. Much of this is a not – unexpected matter of growing pains, and I do ask your indulgence.

I had wanted to offer some replies and comments on issues raised in the preceding section; however I must tell you that this page which I am now typing is one over our original estimate, and I don't know just where we will get the additional

paper to print it for you! Optimism is the rule; I'm sure it will be printed. However my thoughts will wait - - a matter of months - - until the second Newsletter. It was also our intentions to cover the following topics in the Newsletter: new playing positions, new teaching positions, chamber music, recitals and recordings, tours and clinics; new compositions, publications and articles, products and developments, buying and seldom; administration and publicity, and odds and ends.

This first Newsletter includes a Questionnaire covering aspects of the equipment of a tubist. Questionnaire Editor John Taylor has the task of compiling and collating the information which will be garnered from this survey, and I am certain that all of us - - particularly those in the instrument - manufacturing business - will be stally interested in the results. This, naturally, will be reported to you through the Newsletter, and another study subject established.

ANNOUNCEMENTS

I take pleasure in announcing to you, too, that I have invited Charles Ford to serve as our Convention Chairman for the first formal activity of T.U.B.A., a dinner - reception to be held during the Midwest Band Clinic in Chicago this month. The Tuba Society of Miami will be appearing for the Midwest on December 18th, and this is the date which we have established for our get - together. Two of our Honorary Members have indicated their favor for the Berghof Gardens, so you may count on the evening's proceedings being held there. In a worldwide organization such as this one, it is quite impossible to conceive of a meeting of the fraternity which would bring together more than a respectable percentage of our considerable membership. I therefore will direct those of you who wish to meet with us in Chicago on the 18th to contact Charlie Ford directly; his vital information is included on the T.U.B.A. Membership Roster enclosed.

At that time I would hope to formulate the details of two additional T.U.B.A. announcements: our first commission of a work for tuba from a major composer, and our subsequent composition competition for works for tuba. These details will then be announced through the Newsletter and other appropriate media.

There have been several offers to establish regional "chapters" of T.U.B.A. I feel that this is certainly to our advantage, and do encourage those who wish to take such initiative to investigate the possibilities. Let me assure you that it is quite impossible

for one man to run the whole world, even the tubists' world. But I admit we're having a most enjoyable time . Until next time : write."]

4. Rozhovory

4.1. Rozhovor s Jimem Selfem

1) Kdy a proč jste se rozhodl hrát na tubu?

Bylo to v mých třinácti letech. V Jr. Hight Bandu potřebovali tubu a tak jsem to zkusil. Tenkrát to byl heligon.

2) Kdo vás nejvíce ovlivnil, když jste studoval tubu?

Z počátku nikdo. Ze začátku okolo mě nebyly žádné výrazné osobnosti. Ale v pozdější době, když jsem se rozhodl věnovat se tubě profesionálně tak to byli Harvey Phillips, Chester Schmitz, Dan Perantoni, Roger Bobo a Tommy Johnson

3) Napsal někdy nějaký skladatel skladbu věnovanou přímo vám?

Když jsem byl mladý tak ne. V té době se ještě nepsalo příliš sólových skladeb pro tubu. Ale od té doby ano několik skladeb bylo napsáno pro mě. Většina z nich je zaznamenaná na mých CD.

4) Kdy podle vás se začalo hrát na tuby, tak jak se hraje dnes? Co bylo tím impulsem?

Začalo to v padesátých letech s příchodem Williama Bella a Harveyho Phillipse. A později na přelomu šedesátých a sedmdesátých let s Rogerem Bobem a mnoha dalšími. Proč se tak začalo hrát je jednoduché, protože tubisté toužili hrát také sólově jako ostatní nástroje a skladatelé začali objevovat zvukové a technické možnosti tuby.

5) Znal jste v sedmdesátých a osmdesátých letech nějaké tubisty z východní Evropy a Ruska?

Osobně jsem znal pouze Zdzislaw Piernika z Polska a Dietricha Unkrodta z Východního Berlína. Pak jsem také slyšel o Alexandru Lebedjevovi, ale osobně jsem se s ním nikdy nesetkal.

6) Byl jste někdy přizván k vývoji nějakého nástroje jako např. Roger Bobo?

Ano byl. Bylo to u firmy Yamaha a podílel jsem se na vývoji dvou modelů. 822 F tuba a 826 CC tuba „Yamayork“.

7) Setkal jste se v té době s ruskou nebo českou tubovou školou, a jestli ano jak na vás zapůsobila?

Věděl jsem pouze o Václavu Hozovi a Alexandru Lebedjevovi, ale nikdy jsem se s nimi ani jejich školami nesetkal.

8) Kdy se podle vás začala tuba brát jako plnohodnotný sólový nástroj?

V padesátých letech s Harvey Phillipsem. Byl první, kdo začal hrát na tubu jako virtuóz, ale ještě nějakou dobu trvalo než takových nebo podobných hráčů jako byl on, přibýlo a tuba byla přijata širší veřejností jako sólový nástroj.

9) Jaký si myslíte, že je nejvýznamnější autor pro tubu a proč?

Winston Morris. Byl to průkopník v době, kdy se pro tubu příliš skladeb nepsalo a on byl jeden z prvních, který pro tubu začal psát ve větším měřítku. Za svou kariéru napsal více než 600 skladeb pro tubu.

10) Jaký si myslíte že, je největší rozdíl v hraní na tubu v sedmdesátých letech a dnes?

Od té doby se toho hodně změnilo, ale největší rozdíly tkví v tom, že si hráči museli mnohem více vylepšit techniku a rozsah, jelikož náročnost skladeb stále roste. Jak je tuba stále známější zajímá se o ní větší počet talentovaných lidí a v neposlední řadě jsou to vynikající nástroje a snadná dostupnost nahrávek a notového materiálu.

11) Slyšel jste někdy o českých tubistech před devadesátými lety?

Pouze o Václavu Hozovi.

12) Kdy se podle vás začalo psát větší množství skladeb pro sólovou tubu?

V 50. a 60. letech se začaly psát první velké koncerty, jako je Williamsův koncert, ale nebylo jich příliš mnoho. Změna přišla v 70. letech se vznikem T.U.B.A. Já sám jsem začal skládat hudbu až v roce 1990.

13) Jaká byla dostupnost notového materiálu v 70 a 80 letech?

Velmi omezená ale v dalších desetiletích se to výrazně zlepšilo.

14) Jaké značky nástrojů jsou v USA nejvíce používány?

To je velmi těžké říct. Já osobně hraju na tubu značky Yamaha, ale mnoho dalších hraje na tuby značek Perantucci, Meinl Weston, Hirsbruner, Wilson, Besson, Miraphone, Conn Kanstul a další.

4.2. Rozhovor s Pavlem Trnkou

1) Který typ tuby byl využívanější, B nebo F tuba?

Naprosto dominantní byla B tuba. Dodnes je v Čechách a na Slovensku zakořeněna silná tradice B tuby. F tuba byla brána pouze jako příbuzný nástroj. Profesor Hoza měl dvě F tuby ve filharmonii, ale byly to velmi nekvalitní nástroje a měly velmi špatný zvuk. V době, když jsem studoval na Pražské konzervatoři, se tubová třída dělila na dvě části. V první byli normální studenti a v druhé jsme byli mi vojáci, kteří jsme studovali dálkově. F tuba pro nás tedy byla naprosto zbytečná, protože jsme ji v armádní kapele vůbec nepoužívali. Jediný kdo hrál na F tubu, a dokonce s ní absolvoval na konzervatoři, byl můj kolega z armády Stanislav Kocián.

2) Jaké byly možnosti vycestování do zahraničí?

Vycestovat bylo prakticky nemožné. Do zahraničí jsem se dostal pouze poté, co jsem nastoupil v roce 1969 do Národního divadla, se kterým se jezdilo na zájezdy. Později se mi podařilo několikrát vycestovat v osmdesátých letech s Českým žesťovým kvintetem, které jsem založil v roce 1977. Česká filharmonie také občas vyjížděla do zahraničí, ale nebylo to příliš často. Profesoru Hozovy se podařilo několikrát vycestovat, aby v zahraničí přednášel.

3) Jaká byla dostupnost notového materiálu?

Z počátku žádný nebyl. Na tubu se hrály převážně transkripce, jelikož skladby psané ryze pro tubu u nás nebyly téměř žádné. Jedny z prvních skladeb pro tubu v Čechách napsal Dr. J. F. Novák, korepetitor v tubové třídě na Pražské konzervatoři. Já jsem premiéroval jednu jeho skladbu na mém absolventském koncertě v roce

1968. Jmenovala se Oscilace hyperboly pro tubu, magnetofon, bicí nástroje a klavír. Později, když se mě, nebo profesorům Hozovi a Hejdovi, podařilo vycestovat za hranice, pokoušeli jsme se nějaké noty přivést domů. Ale nebylo toho příliš. Podal jsem také žádost na svaz skladatelů, aby napsali něco pro sólovou tubu a opravdu vzniklo několik nových skladeb pro tubu například od Otomara Kvěcha nebo Františka Domažlického.

4) Byli jste v té době nějak ovlivněni západními zeměmi?

V podstatě ani moc ne. V roce 1968 přijel do Československa Charlie Mach, tubista a dirigent Chicagské vojenské kapely, a jelikož to byl čechoameričan dobře jsme spolu komunikovali. Ten mi řekl o tubistech v zámoří, jako byli například Jacobs, Bell a Phillips. Ale o nikom jiném jsme nevěděli. To, že on se dostal do Čech, jako američan byl v podstatě malý zázrak. Přivezl mi tenkrát jako dárek nátrubek Bach 25, na který jsem pak dlouhá léta hrál, ale noty nedovezl žádné. Ani v zámoří toho tehdy nebyl dostatek.

5) Byli jste v té době nějak ovlivněni východními zeměmi?

Také příliš ne. Opravdu významný tubista, který žil v Rusku byl pouze Alexander Lebedjev. Profesor Hoza se s ním setkal, ale mě se to nepodařilo. Když jsem byl v Moskvě, pokoušel jsem se s ním setkat na Moskevské konzervatoři, ale nepustili mě za ním. Ještě před nástupem na Pražskou konzervatoř jsem chtěl studovat u profesora Lebedjeva, ale bylo mi řečeno, že školy jsou zde úplně stejné jako v Rusku, a tak mi to nepovolili. Nebyly v tom žádné politické důvody. Prostě nechtěli.

6) Jaké byly nejhranější sólové skladby pro tubu?

Oba dva Lebedjevovi koncerty, koncertní Allegro a Hindemithova sonáta. Dále to byly některé skladby, které se mě, nebo profesoru Hozovy podařilo přivést jako například Koncert pro tubu a orchestr od R. V. Williamse, Suita pro tubu od Dona Haddada a Koncert pro tubu a orchestr od Eugena Bozzy.

7) Jaké byly u nás nejpoužívanější značky nástrojů?

Převážně to byly pouze nástroje značky Amáti. Byl problém dostat sem nástroj jiné značky. Chtěl jsem si pořídit Miraphon, ale nesměl jsem, protože to byla západní

značka. V roce 1976 se nějak podařilo, abych si mohl koupit do divadla jinou než českou značku. Byl to švýcarský Hirschbrunner B tuba, což byla první tuba ze západu v Čechách. O něco později si na Slovensku pořídili jednu americkou pístovou tubu. Zahrál jsem si na ní a byl jsem opravdu rád, že jsem si něco takového nepořídil, protože opravdu nehrála moc dobře. Zahraniční značky se u nás naplno rozmohly až po revoluci, takže do té doby tu byly opravdu pouze nástroje značky Amáti nebo V. F. Červený.

8) Kdo byl nejvýznamnější tubovou osobností u nás?

Pravděpodobně Václav Hoza. Stal se doživotním členem tubové asociace (T. U. B. A.), napsal školu hry na tubu, kterou já velice uznávám, a je do jisté míry základem české tubové školy. I když profesor Hoza nikdy nebyl vyloženě sólovým hráčem, jeho pedagogický přínos pro tubisty je nezpochybnitelný.

9) Jaké byly možnosti sólového hraní v té době u nás?

Mnoho jich nebylo. Převážně se sólově hrálo na absolventských koncertech. Tuba nebyla brána jako sólový nástroj, takže příležitostí bylo málo.

10) Pořádala se nějaká setkání tubistů u nás podobně jako v Americe?

U nás se nic takového nepořádalo. Byl jsem pozván na první sraz tubové asociace v Americe, ale bohužel jsem to musel odmítnout, protože jsem nedostal devizový příslib. Ale byl jsem prvním československým tubistou, který byl členem mezinárodní tubové asociace (T. U. B. A.). Na přelomu 70. a 80. let jsem dostal nabídku zúčastnit se setkání tubistů v Maďarsku. Měli tam přijet i někteří tubisté ze západu. Bohužel mě tam opět nepustili. Až v osmdesátých letech na popud profesora Pauera bylo uspořádáno první setkání trombonistů a tubistů, které se pořádá dodnes.

11) Pořádaly se nějaké mistrovské kurzy?

Možná, ale to už si nepamatuju. Spíše ale ne. Profesor Hoza pořádal kurzy, když v zahraničí přednášel, ale u nás ne. Jednou v sedmdesátých letech byla v Praze Londýnská filharmonie a přijel s ní John Fletcher. Já a profesori Hoza a Hejda jsme se s ním sešli, ale bylo to spíše přátelské popovídání s kolegy. Opravdové kurzy se u

nás začaly dělat až po revoluci. Podařilo se nám na Pražskou konzervatoř dostat Jeffreyho Fundenberga a Jamese Gourlaye.

12) Jak byla tuba přijímána jako sólový nástroj?

S velkým smíchem a pobavením. Nikdo tomu prostě nevěřil, že se tuba může prosadit jako sólový nástroj. Často si mě kvůli tomu někteří kolegové dobírali. Když se mě ptali, jaké originální skladby pro tubu jsou, musel jsem odpovědět, že pouze Lebedjevovy koncerty, a to bylo hrozně málo pro plnohodnotný sólový repertoár. Po mé intervenci na svazu skladatelů sice několik nových skladeb vzniklo a já jsem za to velice rád, ale i tak to stále bylo málo. Plnohodnotně se tuba u nás začala využívat jako sólový nástroj až po roce 1989, kdy se k nám konečně začal dostávat notový materiál a kvalitní F tuby ze západu.

ZÁVĚR

Cílem mé magisterské práce bylo přiblížit čtenářům průběh prosazování tuby jako sólového nástroje a poukázat na výjimečné hráče, kteří se zasadili o nemalý průlom ve hře na tubu. Velkou překážkou v dosažení cílů mi byl nedostatek písemných zdrojů. Téměř všechny informace jsem hledal na internetu a velkou část jsem překládal z cizích jazyků. Informace nebyly nijak ucelené a proto, jsem je musel doslova větu od věty vyhledávat na různých internetových stránkách. Velice mi byl s touto prací nápomocen můj bývalý profesor z pražské konzervatoře Pavel Trnka, který mi poskytl alespoň nějaké písemné materiály. Tyto písemné dokumenty jsem samozřejmě použil při psaní této práce. Byl navíc tak ochoten, že mi poskytl rozhovor, ve kterém mi objasni peripetie s prosazováním tuby jako sólového nástroje v Čechách.

Díky napsání této práce jsem měl možnost dozvědět se, jakým způsobem a za jakých okolností se začala tuba prosazovat a jak vznikaly nové skladby pro tento nástroj. Přál bych si, aby tato práce byla připomínkou velkého průlomu, který všechny hráče na tubu posunul novým směrem. Doufám, že tato práce bude čtenářům přínosem a najdou v ní důležité informace.

LITERATURA A PRAMENY

RADOVÁ, T. Česká tubová škola. Praha: Pražská konzervatoř, 1998

PATCELT, M. Paul Hindemith a jeho sonáta pro tubu a klavír (Diplomová práce)
Praha: Pražská konzervatoř. 2011

Nelson, M., Young, J. Daniel Perantoni: The Man, The Musician, and The Legacy.
ITEA Journal, 2011, roč. 38, č. 3

PRAMENY:

Elektronické prameny:

<http://www.windsongpress.com/jacobs/written/Stewart%20-%20Arnold%20Jacobs%20Biography.pdf>

https://en.wikipedia.org/wiki/Arnold_Jacobs

<http://blogs.music.indiana.edu/harveyphillips/about/>

<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Bell.pdf>

https://en.wikipedia.org/wiki/John_Philip_Sousa

<http://data.desmoinesregister.com/famous-iowans/bill-bell>

https://en.wikipedia.org/wiki/NBC_Symphony_Orchestra

https://en.wikipedia.org/wiki/Wilfred_Conwell_Bain

https://en.wikipedia.org/wiki/Jim_Self

<http://www.bassethoundmusic.com/bio.htm>

https://en.wikipedia.org/wiki/International_Tuba_Euphonium_Association

<http://info.music.indiana.edu/faculty/current/perantoni-daniel.shtml>

[https://en.wikipedia.org/wiki/John_Fletcher_\(tubist\)](https://en.wikipedia.org/wiki/John_Fletcher_(tubist))

<http://windsongpress.com/brass%20players/tuba/Fletcher.pdf>

<http://www.jamesgourlaytuba.com/Resume.html>>

<http://www.potenzamusic.com/john-stevens-118912.cfm>

www.editions-bim.com/composers/stevens-john

<http://uwmadisonschoolofmusic.wordpress.com/2014/01/24/Stevens/>

<https://www.b-and-s.com/embajador.html?id=11>

<http://www.hamu.cz/katedry/katedra-dechovych-nastroju/vaclav-hoza-tuba>

<http://inbbflat.blogspot.cz/2015/01/alexei-k-lebedev-tubista-pedagogo-y.html>

<http://Tuba.org.ru/int.php>

<http://www.windsongpress.com/brass%20players/tuba/Lebedev.pdf>

<http://rvwsociety.com/biography.html>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Ralph_Vaughan_Williams

<http://www.musicsalesclassical.com/composer/short-bio/edward-gregson>>

<http://edwardgregson.com/about/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Anthony_Plog

<http://anthonyplog.com/about-me/biography/>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Ji%C5%99%C3%AD_Pauer

http://www.radioteka.cz/detail/CRo_xml_11780135/Solo-pro-tubu-Hindemith,-Penderecki,-Pauer-ad

https://books.google.cz/books?id=sRRjBISpHdkC&pg=RA1-PA19&lpg=RA1-PA19&dq=eugene+bozza+concertino+tuba&source=bl&ots=5Nk2bpWTWe&sig=HegPP_zoihVLd6Lpxyza9RNkX5Q&hl=cs&sa=X&ved=0ahUKEwjFhP7N0urKAhWHXiWKHUXIDos4ChDoAQgdMAA#v=onepage&q=eugene%20bozza%20concertino%20tuba&f=false

[https://en.wikipedia.org/wiki/Tuba_Concerto_\(Vaughan_Williams\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Tuba_Concerto_(Vaughan_Williams))

http://www.perryhoogendijk.com/index.php?option=com_content&view=article&id=48&Itemid=55&lang=en

https://en.wikipedia.org/wiki/Alec_Wilder

https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_compositions_by_Eug%C3%A8ne_Bozza

<http://edwardgregson.com/works/tuba-concerto-brass-band-version/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Edward_Gregson

<http://www.editions-bim.com/jiri-pauer-tubonetta-for-tuba-and-piano.html>

<https://www.justforbrass.com/capriccio-for-tuba-solo>

<http://www.editions-bim.com/john-stevens-salve-venere-salve-marte-for-tuba-solo.html>

<http://www.legacy.com/obituaries/latimes/obituary.aspx?pid=155821322>

<http://www.sheetmusicplus.com/title/manchester-parade-sheet-music/19759311>

<http://www.sheetmusicplus.com/title/three-miniatures-sheet-music/19759314>

<http://www.sheetmusicplus.com/title/elegy-sheet-music/19759309>

http://www.rozhlas.cz/publishing/classical/_zprava/concerto-for-tuba-and-strings-frantisek-domazlicky--991919

<http://www.editions-bim.com/valery-strukow-concerto-for-tuba-and-symphony-orchestra-or-piano.html>

<http://www.sheetmusicplus.com/title/concerto-for-tuba-tuba-piano-sheet-music/2976233>

Další prameny:

HELMOVÁ, R., Personální archiv. Praha: Konzervatoř v Praze, Na Rejdišti 1, Praha

1

Osobní komunikace s Pavlem Trnkou

Osobní komunikace s Jimem Selfem

Osobní archiv Pavla Trnky